

Št. 144

**MAJ
2018**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Kulturna urednica:

Mirjam Gostinčar

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Mirjam Gostinčar

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj,

Žiga Novak, Monika Buhanič - Biba, Barbara Pišlar, Jasmina Memić,

Špela Blatnik, Diego Menendes

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Janez Kompare, Laura Ličer, Damjan Majkič,

Leah Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar, Rade Nikolič

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,

v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 128

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Foto: arhiv KU

Uvodnik:

VŠEČ(KA)NA SLOVENIJA

foto: osebni arhiv

Slovenija v primerjalnih statistikah glede različnih vidikov kakovosti življenja pogosto zaseda vodilna mesta. V evropskem pa tudi svetovnem merilu zavidljive rezultate dosega npr. na področju stopnje dohodkovne neenakosti (ki je v Sloveniji razmeroma izjemno nizka), glede razkoraka v dohodkih med spoloma, vodilni smo glede nizke smrtnosti novorojenčkov, ki je eden pomembnih pokazateljev kakovosti zdravstva. Dobre rezultate dosegamo tudi na drugih področjih znotraj zdravstva, izobraževanja, stopnja nezaposlenosti po zadnjih podatkih znaša le 5,8 % (vir: statistični urad).

Po drugi strani pa zaznavamo nekatere zaskrbljujoče trende, ki vtis razmeroma zavidljive kakovosti življenja krhajo: tveganje za revščino narašča, slišati je pomisleke, da se stopnja zaposlenosti zvišuje na račun podplačanih, negotovih zaposlitev, izboljšanje materialnega položaja iz generacije v generacijo je vse težje. Vizija prihajajočih generacij glede kakovosti življenja je veliko bolj negotova, kot je bila v prejšnjih generacijah, kar zaznamuje mlade (in njihove starše) z veliko mero anksioznosti, nedefiniranega posplošenega strahu in posledično pritiskov k storilnosti in atomizaciji, zapiranju v svoj svet in svoj strukturirani urnik.

Potreba po skupnosti in sprejetosti pri ljudeh vendarle ostaja, zaradi individualiziranih življenjskih poti pa se pogosto seli v virtualni svet, kjer mnenja drugih postajajo usodna za samospoštovanje. Avtorica in avtor Wilkinson in Pickett v knjigi Velika ideja izpostavljata velik pomen evalvacijske anksioznosti, ki jo sproža tesnoba socialnega presojanja in je med drugim posledica odsotnosti varnih socialnih mrež, v katerih bi se posamezniki lahko počutili sprejete, vredne in »všečne« v realnem času in prostoru. Tako pa se lakoto po všečkih vse pogostejše teši v virtualnih, težje obvladljivih razsežnostih.

Zdi se, kot da je zavidljiva raven kakovosti življenja v naši državi ostanek nekoč dobro vzpostavljenega javnega sistema in kot da so današnje politične stranke glavna nevarnost za razkroj ugodnosti, ki jih skupnosti v naši državi še uživamo. Napadi na javni sektor pomenijo ogrožanje socialne enakosti ter gole eksistence najbolj neprivilegiranih, večja neenakost v neki državi pa ne ogroža le najbolj prikrajšanih, ampak pravzaprav veliko večino, tudi privilegirane sloje. Gre namreč za poskus razkroja danes še univerzalne pravice in slabljenje kakovosti skupnega dobrega za prav vse.

V tej zgodbi je brezdomstvo v Sloveniji še vedno dojet kot marginalni problem in s strani političnih strank za zdaj ostaja skoraj nenaslovljeno. Zaradi zavzetega dela stroke se problematiko brezdomstva sicer rešuje, razvoj in uspehi stroke na tem področju prinašajo svojevrsten optimizem, vendarle pa drugi, strukturni dejavniki (npr. ti, povezani z neurejeno stanovanjsko politiko v državi) proizvajajo vse večja tveganja za vse širšo paleto raznolikih ljudi.

Brezdomstvo in stanovanjska izključenost sta nekaj, česar v sodobnih družbah enostavno ne bi smelo biti, vendar pa žal armade odvečnih ljudi obstoječi neoliberalni sistem po inerciji proizvaja, potrebuje. Znanje in tehnološki napredek rasteta z nesluteno hitrostjo. Globoko sramotno je, da se odločevalcem ob tem zdi sprejemljivo, da brezdomstvo pač je in z njim upravljajo le toliko, da ni preveč vidno in moteče. Nedopustno je, da kot družba kogar koli pustimo v pomanjkanju osnovnih dobrin in dostojanstva. Slednje, odprava brezdomstva, naj bo jasna zahteva tudi parlamentarni politiki (in na agendi pri prihajajočih volitvah), ki se (tudi glede na nizko zaupanje v politike in naši državi, po podatkih Eurostata) ukvarja sama s seboj in prepogosto z nabiranjem poceni, kratkovidnih všečkov.

Špela Razpotnik

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 SLIŠANJE GLASOV
- 5 PETA KOLUMNA
- 7 IZSEK ČASA – ZGODOVINSKA RUBRIKA
- 7 POPOTNICA
- 8 SIVA STRAN BOLNIŠNIČNEGA ZDRAVLJENJA OD
PREPOVEDANIH DROG PRI NAS
- 9 TATU ZGODBA
- 9 TO NI ZGODBA
- 10 ENO MESTO
- 11 CESTNA FILOZOFIJA
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 15 MARIBORSKA STRAN
- 16 pOdpiram – LEONORA FLIS
- 17 SOL IN KOPER
- 18 LIKOVNO-POETIČNA STRAN
- 19 DRUŽINSKA BASEN
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 VRNITEV »ODPISANE«
- 25 IZZA REŠETK
- 26 SMS KOMENTARNICA
- 26 RAZVEDRILO
- 26 LUDSKA KUHA
- 27 GIACOMOV FOTO KOTIČEK
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 KRIŽANKA

To sem jaz:

TADEJA, 2. DEL

Foto: Nada Žgank

Ko sem pri sedemnajstih spoznala novo ljubezen – ter znova pobegnila od doma – je ta na srečo ustrezala tako staršem kakor meni. Sprva je bilo vse v najlepšem redu, malce pred osemnajstim rojstnim dnevom sem tudi zanosila, zaradi česar sem bila proti svoji volji – po verskih načelih – primorana v poroko.

V bistvu si poroke nisem želela, čeprav sem imela fanta rada. Živela sicer nisem doma, kar mi je do neke mere pomagalo, saj sem se tako izognila duševni stiski, tudi njegovi so me imeli zelo radi.

Kmalu po porodu pa so se zopet začele težave. Tokrat so si v lase skočili moj mož in moji starši. Nato sem se preselila v vas Storžev Grič pri Vrhniki. Življenje je postalo znosno, normalno, vendar tudi tokrat ne za dolgo. Začelo se je družinsko nasilje, ki sem ga molče prenašala, v takšnem okolju sem poleg prvega rodila še štiri otroke. Vsi so bili zaradi neprimernih razmer oddani v rejništvo. Najprej prvi trije, nato še druga dva.

Tokrat se je moje življenje dokončno spremenilo, nisem več našla smisla življenja. Dolgo je trajalo, preden sem se zavedela svoje lastne vrednosti. Z očetom svojih otrok nimam stikov, razen najnujnejših zadev, ki jih urejam preko centra za socialno delo. Otroke videvam vsako drugo sredo v mesecu, s polnoletnim sinom pa se srečujeva po dogovoru.

Sem invalidsko upokojena, da se lažje preživljam, prodajam tudi Kralje ulice. Danes živim s fantom Romanom v Ljubljani. Skupaj sva eno leto. Spoznala sva se na društvu Kralji ulice, nekega dne me je namreč pospremil na avtobusno postajo, ljubezen je sledila hitro. Živiva v nastanitvenem programu Kraljev, želiva si živeti polno življenje, stremiva pa tudi k izpolnitvi vseh zastavljenih ciljev. Upam, da bova imela v prihodnje finance bolj v plusu kot v minusu, si najela svoje stanovanje ...

Vsem bralcem_kam želim veliko lepega v življenju, upam tudi, da jim nikoli ne bo/ni bilo treba preživljati moje zgodbe. Naj za konec še povem, da sem vesela, ker je Roman dobra »čistilka«, jaz namreč kuham za naju – če je lačen, bo že pojedel, kar mu dam.

TAKRAT SE JE MOJE ŽIVLJENJE DOKONČNO SPREME NIL O, NISEM VEČ NAŠLA SMISLA ŽIVLJENJA. DOLGO JE TRAJALO, PREDEN SEM SE ZAVEDELA SVOJE LASTNE VREDNOSTI.

03
KRALJI
ULICE

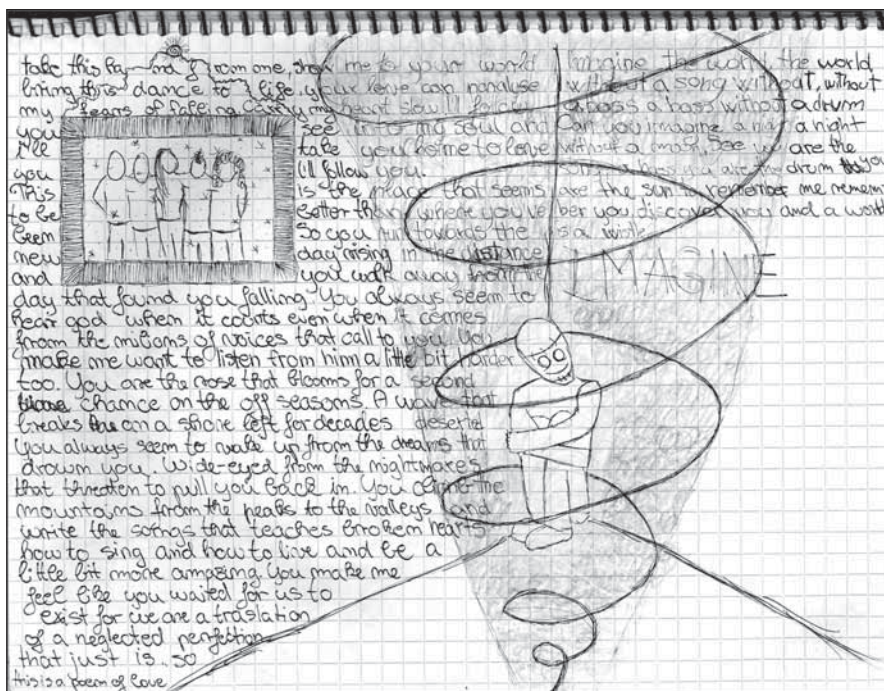
VODNIK ZA SAMOPOMOČ ZA POGOVOR Z GLASOVI, 2. DEL

V rubriki Slišanje glasov v treh nadaljevanjih objavljamo besedilo, ki sta ga pripravila Rufus May in Elisabeth Svanholmer, prevedel pa Bojan Dekleva. Tokrat je na vrsti drugi del.

5. Kaj pa, če glas ne želi govoriti z mano?

Včasih glasovi ne želijo govoriti. Če poskusite prisiliti glas, da bi govoril z vami, ko tega ne želi, lahko nastanejo težave. Upamo lahko, da boste s spoštljivim pristopom ustvarili boljši odnos. Če boste poskusite glas prisiliti v pogovor, se to lahko sprevrže v prepiranje. Če glas ne želi govoriti, ga lahko vprašate: »Kdaj bi bil primernejši čas za pogovor?« In tudi če se glasovi ne odzovejo na to, kar ste rekli, lahko vi sami rečete »da« ali »ne« kot odgovor na stvari, ki jih pravijo. S tem izrazite svoje mnenje in stališče. To je način, da daste glasovom vedeti, da poslušate in da imate svoj način gledanja na stvari. Glasovi se lahko sprva odzivajo odklonilno ali vas poskušajo odvrnati od pogovora z njimi, tako da se temu izogibajo ali da so agresivni ali pokroviteljski. Nekateri glasovi se najprej ne odzovejo in se pretvarjajo, da vas ne slišijo.

Ne obupajte, če se to zgodi. Glasovi si morda želijo vedeti, ali boste vztrajali z njimi, kot da bi vas preizkušali, da bi ugotovili, v kolikšni meri ste se odločili pogovarjati z njimi. Če vse to delate spoštljivo in jim kažete, da vas zanimajo, se lahko stvari sčasoma spremenijo. Glasovi so se morda naučili, da ne zaupajo nikomur, ki je prijazen z njimi, ali pa mislijo, da je vaš novi način pristopa k njim le strategija, da bi se jih znebili ali manipulirali z njimi. Morda jim ne bodo všeč ti pristopi in te spremembe ali da se stvari spreminjajo, tako da bodo morda najprej poskušali ohraniti stvari, kot so, na ta način, da vas bodo ignorirali ali zastraševali. Če imajo glasovi veliko moč v vašem življenju, jim morda ne bo všeč ideja, da bi moč nadzora nad vami izgubili.

K. K. Volk

6. Kaj, če glasovi veliko preklinjajo?

Glasovi so lahko agresivni, če so jezni ali zmedeni. Ali pa morda zato, ker vedo, da bodo na ta način pritegnili vašo pozornost. Lahko poskusite vprašati glas, ki preklinja, ali je zaradi nečesa jezen ali razburjen. Prav tako lahko glasu poveste, da boste pozorni na to, kar ima za povedati v prihodnjih petih ali desetih minutah, vendar le pod pogojem, če preneha s preklinjanjem.

7. Kaj lahko naredim, da bo pogovor potekal spoštljivo?

Lahko zahtevate, da vas glas obravnava spoštljivo, in se z njim dogovorite, da boste morali pogovor prekiniti, če glas ne more upoštevati vaše zahteve. Ne pozabite, da se morate pri tem tudi sami pogovarjati spoštljivo. Bodite spoštljivi, vendar tudi ne pozabite prekiniti pogovora, če je glas do vas nespoštljiv. Glas lahko preizkuša vašo odločitve in vas poskuša razburiti in izzvati. Ne pustite se potegniti v prepir in kričanje. Če pa se to zgodi, ne pozabite biti prijazni do sebe. Stvari namreč poskušate delati na drugačen način in morda vam to ne bo uspelo čisto takoj.

8. Kaj, če glas govori nesmiselne stvari?

Lahko poskusite zapisati, kaj glas govori, in to pozneje prediskutirajte in pogledajte z nekom, da vidite, ali morda lahko vseeno najdete kak pomen v tem, kar glas govori. Lahko prosite glas, da pojasni izrečeno, ali pa lahko predlagate, da bo na vaša vprašanja odgovarjal le z »da« ali »ne«. Lahko poskusite vprašati glas, zakaj govori tako, kot govori; morda želi biti skrivnosten, morda uporablja svoj jezik ali pa govori jezik, ki ga vi ne poznate, ali pa se morda glas počuti zelo zmedenega in preplavljenega s čustvi.

Včasih gradnja odnosa pomeni, da morate poskusiti najti skupni jezik, ki ga lahko govorite drug z drugim. Enako je pri ljudeh – nekateri poklici imajo svoj žargon in na nekaterih območjih ljudje govorijo svoje lastno narečje. Nekateri ljudje radi govorijo z uporabo abstraktnih in filozofskih besed, a drugi ljudje radi govorijo zelo preprosto. Včasih moramo drug drugega vprašati, kaj mislimo s tem, ko nekaj rečemo ali ko uporabimo določene besede. Morda se morate vi in vaš glas dogovoriti o načinih pogovarjanja, ki bodo obema sprejemljivi.

DENAR IN MORALA

V centru Ljubljane ostarela gospa prodaja cvetje. Pristopi dama in jo vpraša: »Po koliko so šopki rož?« Ostarela gospa odgovori: »Po dva evra in pol.« Dama se namrdne in reče: »Evro in pol vam plačam in nič več.« Starka vdano: »Kar izberite šopek, danes nisem uspela še nič prodati.« Modno oblečena dama odide s svojim šopkom proti parkirišču, kjer se usede v avtomobil novejšega modela, spotoma pobere še prijateljico in njenega fanta, nakar se vsi skupaj odpravijo na pijačo v imeniten koktajl bar. Iz visokih kozarcev na pečlju našobljene ustnice z občutkom po slamici srkajo barvno tekočino, ki poje slavo napojem destilacijske dediščine. Vzbujeni apetit pomirijo z izbranimi kanapeji, ki se bohotijo pred njimi. Čas ob kramljanju, hrani in pijači mine hitro in naposled pride tudi čas za odhod, zato dama zaprosi osebje za račun. Ta je znašal 54 evrov. Ob ponujenem bankovcu za sto evrov dama lastniku koktajl bara pove, naj znesek zaokroži na 70 evrov. Na mizi se je ob tem še vedno bohotila zadnja porcija kanapejev, ki je družba ni mogla spraviti po želodcu navzdol.

Denarja ji ni bilo žal, lastnik lokala pa je po izrečeni zahvali nemudoma pozabil na dogodek, saj mu denarja ni manjkalo. V tistem momentu dama ni pomislila na ostarelo gospo, kateri je zbila ceno za šopek rož praktično na pol. Ni pomislila, da morda starka noče stati na mrazu, v dežju, ko pripeka ... ter za preživetje prodajati cvetja, vendar druge izbire nima.

Zakaj je bilo torej dami od sebe težko dati nekaj fičnikov za ogroženo/revno osebo, medtem ko je bila brez razmišljanja radodarna do nekoga, ki naše velikodušnosti pravzaprav sploh ne potrebuje? Zakaj situirani od revnih ne kupujejo izdelkov po navedenih, če ne že višjih cenah in tako izkažejo empatije, morda celo dobrotelost, čeprav bi sam to le stežka opredelil kot tako? Mar je vprašanje v kazanju moči in povzdigovanju svojega ega? Sprašujem se tudi, če je solidarnost med situiranimi (na vseh nivojih) nekakšna sektaška oblika pripadnosti kasti. Tega preprosto ne razumem.

V tem primeru ne gre za to, kaj bogati ljudje počnejo, temveč kaj mislijo in kaj kupujejo – razlika je v ideji in načinu razmišljanja, ki jima bogati ljudje sledijo. Vsekakor pa ne dvomim, da obstajajo tudi strukturni razlogi, zakaj bogati bogatijo in drugi ne.

Sprašujem se tudi, zakaj sta v Sloveniji prepovedani brskanje po smeteh in odnašanje iz zabojnikov. Zagrožena kazen v naši beli Ljubljani je celih 800 evrov, medtem ko denimo v Mariboru in Kopru računajo »le« 100 evrov. Če brskate po smeteh, imejte torej oči na pečlju, da vas v roke ne bi dobil cefizelj. Dejstvo, da ljudje brskajo po zabojnikih, ni iz trte izvito. Stiske mnogih so resnične, smeti na nemalokrat ponudijo uporabne, celo vredne reči, ki jih ljudje zavržejo. Vendar zna biti nakup čevljev v trgovski verigi »kanta za smeti« očitno drag špas.

Omenjeno bi moralo biti alarm za socialno državo. Namesto ukrepov za odpravo revščine se je ta odločila za kazenski ukrep – seveda je višina kazni primerna »prekršku«. Ni dvoma, da imajo osebe, ki brskajo po smeteh, dovolj denarja za poplačilo te. Kako reven si lahko torej danes, ne da bi za to prejel kazen? Koliko revščine smemo pokazati v javnosti?

Morda še ne veste, vendar trgovske verige zaklepajo svoje zabojnike za smeti. V njih so artikli, ki niso namenjeni prodaji, temveč uničenju. Predvsem imam v mislih seveda hrano, saj je večina te še primerna za naše prehranjevanje. V nekaterih predelih ZDA so na primer prepovedali zbiranje deževnice, ki je v »državni« lasti, zbiranje oziroma uporabo sončne energije, vrtničarstvo oziroma pridelovanje zelenjave pred lastnim domom ... Koliko časa bo trajalo, preden naši vrli politiki dobijo direktivo korporacijskih

Foto: osebni arhiv

lobijev o omejevanju samooskrbe? Spor moralnih konfliktov znotraj tega vprašanja je več kot očiten.

Naj za konec še povem, da me je k temu zapisu spodbudil nedavni dogodek dogovarjanja posla med zadrugo – neprofitnim socialnim podjetjem – in situirano stranko, ki je organizacijo najela za določeno storitev. Zadruga kot neprofitno podjetje, ki posreduje delo socialno ogroženim, ponuja cenejše storitve kot konkurenca, vendar cenejša, vsekakor pa kakovostna storitev in dober namen nista vedno zagotovilo, da bi se ljudje vključili v moralno in vrednostno presojo, ki zagotavlja pokončnost posamezne vesti z namenom izboljšanja življenjskih razmer revnejšega sloja. Neupoštevanje prvotnega dogovora zaradi privarčevanja npr. dvestotih evrov ni med bogatejšimi nič nenavadnega, medtem ko se revnejši oziroma srednji sloj po mojih izkušnjah dogovorov večinoma drži in že pred začetkom del po potrebi izrazi svoje skrbi glede plačila oziroma odkrito prosi za popust zaradi (ponavadi) nižjih finančnih prejemkov – dejstva, s katerim se bogatejši sloj ne »rabi« ukvarjati.

Nekatere raziskave tudi kažejo, da se zgornji razredi obnašajo bolj nepošteno kot tisti iz nižjega gospodarskega spektra. Če jim lahko verjamemo, so z njihove strani bolj verjetni goljufija, kraja ... celo kršenje cestnih predpisov in nekultura v prometu. Ne vem, morda je vse res, o tem ne morem odločiti sam, predvsem pa nočem delati krivice bogatejšim posameznikom, ki si kritike ne zaslužijo. Dejstvo pa ostaja, da je tržno gospodarstvo nadomestila tržna družba, v kateri je vse naprodaj. To izpodriva moralne vrednote, kot so človeško dostojanstvo in altruizem na kolektivni ravni. Kaj lahko v današnjem času kupi denar in česa ne? To je vprašanje, na katero si poskusite odgovoriti sami.

Jean Nikolič

LUČ

PRIŽGI STIKALO,
ČE HOČEŠ VIDETI BOLJE
ALI ODKRITI NEPRAVILNOSTI
ALI RAZISKOVATI ...

PRIŽGI STIKALO V ZAPLINJENI SOBI.

POVSEM DRUG UČINEK.

KARMISS

KAVA IN CIGARETA

Dnevi in
noči
ob kavi,
tisti pravi,
močni, črni,
dvojni.

Meseci,
leta
in cigareta.

Nedeljka

MOJE SRCE

MOJE OČI, POLNE SOLZA,
SO SE ZBISTRILE, KO SEM ODŠLA.
BREZ POGLEDA NAZAJ SEM ISKALA SVOJ RAJ – LE ZAKAJ?

KAKO NAJ REŠIM SVOJ POLOŽAJ?

ON ZGORAJ, ONA POD NJIM.

FRIGIDNA PRASICA JE MOJ PSEVDONIM.

NIČ MI NI, ZATO NE TRPIM,

NIČ ME NE BOLI,

SE MI ZDI,

DA MI KAR PRISTOJI.

VLAČUGA PRODANA, VEDNO IZDANA,
KI ŠE NIKDAR SLIŠALA NI, DA NI SAMA.
VEDNO PRESTRAŠENA SEM ZMAGOVALA,
TUDI SVOJE TELO SEM PRODALA.
SEM DETE, SEM MAMA, SEM KURBA,
SEM SVETNICA, GREŠNICA,
NA KONCU MANJKA VRSTICA.

KIM

IZSEK ČASA

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo objavljali časopisne »pričevalce« tega, kakšen je bil nekdanji odnos do najbolj družbeno odrinjenih ljudi.

Postava zoper pijančevanje.

Med predlogami, ki jih je ministerstvo v obravnavo unidan izročilo zbornici poslancev na Dunaji, nahaja se ena, ki zadeva določbe, kako bi se ubranila pijanost. Postava ta zadeva le Galicijo (Poljsko).

Vzrok tej postavi je, da se v Galiciji čedalje bolj in tako strašno razširja pijančevanje, da je vlada prisiljena, vsaj nekoliko ovir postaviti tej razuzdanosti. Pijancev je že od nekdanj v Galiciji bilo toliko, da že poprejšnje čase je bilo ostrejših naredeb zoper pijančevanje potreba; al vse te naredbe so dozda premalo izdale; zato treba zdaj popolne posebne postave za vso to deželo.

Posebne razmere so v tej zadevi v Galiciji. Sin podedva po svojem očetu nagon k pijanosti; krčmarji ljudje pa mu strežejo z žganjicami tudi na upanje. Tako si pijanec čedalje več dolgov na glavo nakoplje, od katerih mora velike obresti (činže) odrajtovati, plačilo zagotoviti z menjicami itd. Ko se je dolg tako narastel, da ljud vidi, da ne sme brez škode svoje pijancu več zaupati, ga pa na kant dene. Zato vsako leto veliko kmetov ob svoje posestvi pride. Izvedelo se je, na priliko, med drugim, da en dolg z 20 gold. je v treh letih narastel na 1000 gold.!

Cilj nameravane postave je po takem dvojin: 1) ustanoviti kazni zoper pijančevanje in 2) na civilno-pravni poti ubraniti nevarnosti, ki jih naključijo dolgov i pijancev.

S postavo se sicer ne daje morala in čedno življenje ljudem v srca cepiti, vendar poskušnja je, če mogoče vsaj ssilo doseči, kar z lepa ne gré, če tudi je žalostno, da se ljudstvo tako zelo spozabi, da mora postava ovirati razuzdanost, po kateri se človek še bolj poživini, kakor živina sama. Vendar bi skoro rekli, da postava zoper pijančevanje bi ne samo v Galiciji, ampak v vsaki deželi bila ne le koristna, temuč žalibog! tudi potrebna.

To pot je izsek iz časnika Kmetijske in rokodelske novice, 1876, letn. 34, št. 46.

Vir: Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si.

Besedilo poiskal JN

POPOTNICA, 2. DEL

Odločila sem se, da združim več zapisov svojega abstinence dnevnika oziroma svoje knjige, ki sem jo pisala med 25. 6. 2017 in 3. 7. 2017, ko mi je uspelo abstimirati 9 dni. Takrat sem bila v drugačnih stanjih, drugače sem razmišljala, tok misli se je razlikoval od tega, ki me spremlja to sekundo, ko moji prsti svobodno plešejo po računalniški tipkovnici, podobno kot po črnih in belih tipkah.

... Biti odvisen pomeni hlastati po zraku, medtem ko te nekaj tako močnega vleče pod morsk gladino. Droga nam omogoča, da ne potonemo. Vendar nas tudi iz vode ne reši. Takšni smo odvisniki. V bistvu bi rekla, da je to zelo groba beseda. Namesto besede odvisniki bi raje uporabila besedo popotniki. Ja, mi smo popotniki, ki s seboj nosimo svoje življenje. Sami ga že zdavnaj nimamo več, saj iz dneva v dan počasi umira še tista zadnja svetla življenjska energija, ki nam daje bitnost in smo jo včasih imeli. Zato počasi umremo. Naše telo nas nosi in je živo, odznotraj pa vse samo še gnije od žalosti in obupa ...

... Nismo norci, smo samo ljudje, ki smo izgubili stik sami s seboj, ljudje, ki smo izgubili stik z drugimi, ljudje, ki si želimo samo biti ljubljene. Ljudje, ki smo pozabili in se ne čutimo dovolj vredne, da bi si poiskali prostor pod soncem, ki bi bil samo naš ...

... Vrtela sem se lahko ure in ure in risala svoje rožnato življenje ter počasi korak za korakom pozabljala na resničnega. En obrat in že sanjam, še en in sem že globlje v sanjah, oči imam odprte in gledam, vendar ne tega, kar vidim, ampak to, kar sem si želela videti. Po parih obratih sem že tako omamljena, da ne čutim več notranje bolečine, ker sta na njeno mesto prišla umetno ustvarjena veselje in sreča. Kar naenkrat sem iz žalosti postala srečna. Še en obrat in še bolj sem oddaljena od same sebe ...

... Postopoma sem postajala nekdo drug, oseba, s katero sem počasi začela živeti. Ne bom rekla, da mi je bila všeč, ravno nasprotno, nisem je marala in težko sem se navadila nanjo. Postala sem siva miška, ki se je začela izogibati svetu, izogibati ljudem, ki se ni cenila, ki se je želela samo vrteti in živeti v drugem svetu, nezavedajoč se, da tudi tam že zdavnaj nima več kontrole nad sabo ...

... Občutek, ki sem ga čutila, mi je bil zelo všeč. Prijeten, nežen, a močan hkrati ...

... Nikoli ni bilo dovolj, da sem samo gola ležala v postelji in se občudovala. Kot da si nikoli nisem vzela dovolj časa, kot da si ga nisem želela najti, kot da nisem imela prave volje. Ne vem, zakaj je tako, ampak verjetno zaradi tega, ker ko sem začela vzporedno živeti drugo, boljše življenje in ko s tem zdajšnjim na nobenem področju nisem bila več zadovoljna, se je kot rezultat poznalo tudi to, da počasi nisem mogla več čutiti ne svoje duše ne telesa ...

... Ampak potem, ko sem se še želela dotakniti, se je vse spremenilo. Plamen ognja, ki se je počasi stopnjeval in postajal vse večji in močnejši, je v hipu telesnega stika ugasnil ...

A. K. R.

ROBOT EKONOMIST: »ZASTONI KOSILA NI.«

ČLOVEČEK: »SO PA ZATO PREVIŠOKE PLAČE, PREDRAGA PREVOZNA SREDSTVA IN VSE OSTALE PREDRAGE BONITETE ENOSTAVNO OD NARODA VZETE.«

ANASTASIA OM

SIVA STRAN BOLNIŠNIČNEGA ZDRAVLJENJA OD PREPOVEDANIH DROG PRI NAS

KAJ STORIŠ, KO PRIDEŠ NA ZDRAVLJENJE MOTIVIRAN, SPAKIRAN, ORGANIZIRAN IN TE ODKLONIJO?

Prva stvar, ki zbode v oči, je ta, da je bolnišnica, ki je namenjena zdravljenju od prepovedanih drog v sklopu Psihiatrične bolnišnice Ljubljana, v Sloveniji ena in edina. Tako nimaš izbire in bolnišnica ima pravzaprav monopol. Podobno kot vse tri akademije (AGRFT, za likovno umetnost in za glasbo) ali pa DARS. Omenjenim bi po mojem mnenju konkurenca spodkopala tla pod nogami. Zdravljenje od odvisnosti naj bi bilo brez predsodkov! Ah, kje pa, tu smo še v dobi dinozavrov. In če bi bolnišnica za zdravljenje od prepovedanih drog (recimo ji DTO, kar je kratica za detoksikacijo, ki jo tam izvajajo) dobila konkurenco, bi se gotovo morala boriti za stranke. Sem namreč mnenja, da če bi obstajala kaka koncesijska bolnica, ki bi se zgledovala po modelih iz tujine – ki imajo boljše rezultate –, bi si vsi izbrali alternativo. Tako pa nimaš izbire. Njihov uspeh je procentualno tako minimalen, da ti že v začetku rečejo, da ti ne bo uspelo (vem iz lastnih izkušenj). Občutek, ki ga ob tem dobim, mi pravi, da se program izvaja, ker se ga pač mora. Iz lastnih izkušenj govorim tudi, ko vam pravim, da se tam čisto nič ne trudijo boriti se s stigmo, ki narkomana/pacienta spremlja celo življenje. Zgleda, da so bili že tolikokrat razočarani, da so že otopeli.

Pravila in urnik imajo strog in natrpan, kar je spet dvorezen meč. Na vero se ne ozirajo. Če si muslimanske ali kakršne koli druge veroizpovedi, tega ne upoštevajo. Kratenje človekovih pravic ali le poskus imeti pod kontrolo do največ 17 pacientov na kupu? Saj veste, govori se, da so narkomani najbolj briljantni manipulatorji, egotriparji, lažnivci in na splošno nezaupanja vredni ljudje. Do sprejema v program zahtevajo, da opustiš vsaj eno substancno, seveda v primeru, da imaš problem z več različnimi substancami, kar se dogaja v večini primerov. Če bi malce poenostavila, bi lahko rekla, da od pacientov želijo, da naredijo pol dela sami. Sploh pa, kaj za vraga se dogaja s temi sprejemi? Jaz bi rekla, da je to neke vrste loto. Se pravi, da se igrajo s človeškimi življenji.

Sprejmejo mladino, ki tam noče biti, vendar nanjo pritiskajo starši. Recept za neuspeh. Jaz pa sem bila tako motivirana, opravila sem pet »pripravljalnih« pogovorov, bila trezna in imela sem čist urin ... prepričana sem bila v uspeh, pa me niso sprejeli, ker sem se vikend pred sprejemom po nesreči predozirala. In bila iskrena o tem! Vam garantiram, da če bi to zamolčala, vi sedaj ne bi brali tega članka in jaz bi se uspešno zdravila, ker sem bila prepričana vase in v svoj uspeh. In ker sem občutljiva oseba, me je dejstvo, da so me zavrnil, tako pretreslo, da sem kar tri dni prihajala k sebi. To traja do danes. Tam sem jokala, prosila, moledovala, pa ni nič pomagalo. Pa sem si mislila: zdravnica vidi motivirano osebo, ki se je par dni nazaj predozirala, IN JO POŠLJE DOMOV.

Kje je tukaj logika? Kje je zdrava kmečka pamet? Kaj pa četrti del Hipokratove prisege, katere del je: »... da bom dietična načela po svoji vesti in vednosti uporabljal v prid bolnikom ter odvrčal od njih vse, kar bi jim utegnilo biti škodljivo ali nevarno.«

Morda že malce pozabljen del prisege? Mogoče bi bilo potrebno še eno predoziranje, tokrat usodno? Je zdravnica brez vesti, je že obupala ali je njej oz. celemu osebju lažje, če je bolnikov manj, saj je manj dela in posledično tudi štale, plača pa enaka? Saj se temu ne bi tako čudila, če me ne bi prejšnjič, ko sem šla na DTO, vzeli samo z enim »pripravljalnim« pogovorom, s kokainom v urinu in tako zadeto, da se ne spomnim prvih dveh dni. Tokrat pa trezna, čist urin, le preveč iskrenosti. In premalo zdrave pameti s strani zdravnikov. Ne morejo zahtevati čudes od nas, tako kot mi ne moremo zahtevati čudes od njih. Malo razumevanja po vseh teh letih ... a res ne gre? Očitno ne. Ampak v bran bodo rekli:

»Mi imamo izkušnje, mi imamo znanje, mi vemo, kako kompleksna je bolezen odvisnosti,« bla, bla, fuking bla! Ampak če malo obrneš zorni kot pogleda, je prav enostavno – ali si motiviran ali nisi. Pika.

In najslabše je, da nimam izbire. Za zdravljenje v tujini nimam denarja, tako da mi ne preostane drugega kot kraljestvo na Zaloški ali pa substitucijska terapija do smrti.

Konkurenca je zdrava, sočutja in razumevanja pri zdravnikih pa velikokrat manjka, ga ni! Njihove odločitve znajo biti v veliko primerih usodne in bi se morale jemati smrtno resno, ker se oni tu res igrajo s smrtjo. Dobesedno.

Rekla bi, da je imela moja bivša doktorica iz centra za preventivo in zdravljenje od prepovedanih drog prav, ko mi je nešteto krat rekla: »Pojdite, Irena, med anonimne alkoholike ali anonimne narkomane, oni vejo, kaj preživljate, oni vam bodo iskreno in s srcem pomagali. Nič na vas ne bodo gledali zviška in se šopirili s strokovnostjo in izobrazbo! Oni vas bodo razumeli in podprli, ker je to njihovo poslanstvo! Brez plačila.« Je sploh jasno DTO-zdravnikom_cam, odmaknjenim od bede in realnosti bolezn, odvisnosti v svojih fensi stanovanjih, z njihovimi visokimi plačami in dragimi oblekami in Freywille nakitom itd., kaj prestajamo odvisniki?

»Ne, Irena, sprejeli vas ne bomo, ampak ko se boste pa pozdravila, pa pridite kaj naokrog.« Ja, valjda! Kakšna država smo, kakšne strokovnjake imamo, kakšne strokovne ustanove ...

Vsak gleda le na svojo rit. Evo, to bi moral biti slogan DTO-ja, našega zdravstva in naše države.

Razočarana Irena

TATU ZGODBA

Pravijo, da je življenje kot vožnja v zabaviščnem parku, prepleteno tako z vzponi kot s padci.

Na naši življenjski poti nas spremljajo mnogi, nekateri ostanejo, drugi odidejo, če imamo srečo, nas najpomembnejši ljudje spremljajo skozi »celo« življenje. Najpomembnejše ljudi v svojem življenju nosim vedno in povsod v obliki krila zaščite, ki ga imam tetoviranega na roki. Stari latinski pregovor pravi »FAMILIA SUPRA OMNIA« oziroma družina nad vsem.

Sašo

Foto: JN

09
KRALJI
ULICE

TO NI ZGODBA, 2. DEL

Mojo pozornost pritegnejo pedikerke, ki sredi nakupovalnega centra opravljajo svoje delo. Ko vidim cene na panoju, me obide slabost, še posebej, ko vidim, kako na stolu sedi bivša sodelavka, ki kramlja po telefonu, medtem ko ji neka nališpana afna lakira nohte.

Šele zdaj mi je jasno, zakaj si ženska vedno sposoja keš, ki ga nobenemu ne vrne – za lakiranje in podobno sranje, a to je šele začetek. Moja ušesa začne posiljevati glas iz zvočnikov z najnovejšimi izdelki, kajpak astronomskimi veselodecembrskimi akcijami, in medtem ko se peljem po tekočih stopnicah navzdol, se ozrem levo v fast food restavracijo, kjer je taka gužva, da je vrsta vsaj sto metrov dolga. Bljak, kaj ljudje žrejo, ko se vsem nekam mudi. Ozrem se desno, kjer je menza ... bil sem parkrat tudi tam, vzameš glavni obrok, ki ga reklamirajo za zgolj 3,60 evra, a ko si navagaš še solatko pa si vzameš sladico, ki je strateško nastavljena, da o izbiri ne govorim, saj se ji enostavno ne moreš upreti, obrok hitro preseže 7 evrov.

A vse to ni bilo še nič, namreč ko se po stopnicah pripeljem do pritličja, naletim na dva fensi soseda – omenjena v prejšnjem delu –, ki zapravljata socialko po lokalih. Vendar je bilo presenečenje še večje, ko vidim, da je z njima tudi tip, ki me je malo prej skoraj zbil na Letališki. To je bil namreč Safetov stric, eh. Seveda kajpak, Renault Clio, kako nisem dojel že prej, pa še ista barva avta.

Gledam jih debelo, stric pa reče Safetu: »To je onaj papak, koji se mi je bacio ispod auta.« Safet prišepne: »Pusti, znam ga.« Veselo doda: »Pa če si komšija? Veš, ful majo dobro akcijo pri frizeru sto metra naprej.« Naraste mi pritisk, živci popuščajo, počutim se kot bomba, ki bo vsak trenutek eksplodirala, a se raje na hitro poslovim. Ne vem več, kaj naj si mislim, ko mi

začnejo po zvočnikih spet najedat s 40-odstotnimi razprodajami, gledam naokoli, se obračam, gledam ves ta spran potrošniški folk, kako hiti nakupovat, pa spet una soseda, ki ji lakirajo nohte, pa fast food, pa spet neki drugi revni znanci, ki trošijo denar ... začne se mi obračati želodec. Mislim, da bom bruhal.

Tečem proti skretu, komaj mi uspe priteči do lijaka, ko začnem kozlat. Oseba, ki ščije nekaj metrov stran, me čudno gleda, ko naenkrat za mano vstopi nek nenavaden suh tip v karirasti srajci, s klobukom in brki, kakršne so nosili pred 1. svetovno vojno. Fak stari, a si v redu, in me prime za ramo. Jezno ga pogledam, hočem oditi, ko naenkrat tip iz jakne izvleče neke umetniške obeske in reče, da mi jih proda za samo 1,5 evra za kos. Marš, banda hipsterska, samo še vas je bilo treba. Ura pa teče in teče, samo še dobre pol ure manjka do začetka moje službe, zato pohitim proti izhodu in direkt na avtobusno postajo na Šmartinsko.

Slonim na panoju pod streho avtobusne postaje, gledam, kdaj bo prišel avtobus, ko se spomnim ubogega hipsterja. Hmm, mogoče sem bil malo nesramen do njega, a ko se obrnem proti panoju, zagledam plakat pedikerke, ki je mazala prste moji bivši sodelavki. Njen zlagani kapitalistični obraz me zares razpizdi. »Marš, prasica!« se zaderem in premaknem stran. Končno je prišel avtobus. Yeah! Odpelji me že enkrat stran od teh kurčevih trgovin, kina, bazenov, fensi lokalov, predvsem pa od te nekritične bagre, ki ne zna drugega kot zapravljati in te gledati, kot da si padel z Marsa, če začneš kurcati potrošništvo in kapitalizem. A na avtobusu se je šele začela prava mora, vse do zdaj je bila milina. Se nadaljuje.

Diego Menendes

ENO MESTO

Ta začetna faza, ko je ves svet tuj in le eno mesto važno.
In častim sebe ter vse ostalo.

In po glavi se vrtijo samo te pesmi, ki energično vznemirjajo
udobje in dajejo to energijo ... drhtenje, vse božanske
vibracije ... enotno po telesu.

Se smejem in ljubkujem vso lepoto. Si jo ustvarim. In lahko si
jo tudi ti, prav vsak dan. Vzemi si jo zase, poglobi se vanjo ...
pa naj rečejo, da si samo sanjač, jaz ti pravim, sanjaj. Brez
dvomov. Brez mej. Vse bolj vzpenjaj se naprej in potem se
spusti, naj te nosi. In vsrkaj vsako ljubečo misel, požvižgaj se
na realnost, če ni čisto takšna ... ustvari svojo. Vzljubi jo. Bodi
ti in se nikdar več ne boš iskal. Pusti sebi blizu in prišel boš v
stik s to, na začetku še neverjetno povezavo sebe in človeka
tebi naokrog. In se znajdeš v tistem enem prostoru, v enem
momentu ali pa tisočerihi minutah, ki se kdaj tudi raztegnejo
v dneve, mesece in leta ... z nekom, ki si ga morda tiho
pričakoval, a si vsekakor vedel zanj, saj si čutil ta obstoj, verjel
si vanj. Videl si ga znotraj sebe kot kuliso za očmi.

Ne dokazuj svoje vrednosti.
To nikoli ni bilo potrebno.

Foto: osebni arhiv

In ni konca, nikdar se ne konča. Ne dobim zdaj te diplome ne
medalje, neznanka nič kaj daleč ni doma. In čaka še te, čaka še
me, brez vednosti točno, kako in kdaj.

Ni važna smer.
Ne izbrana pot dejanja.

Katja Zgoznik

MOJI ZAPISKI IN RAZMIŠLJANJA O BOLEZNI »ODVISNOST«

Ko ne spim, veliko berem, trudim se ostati čista prepovedanih
drog. Trenutno sem v programu odvajanja od prepovedanih
drog v Logatcu. Res, da me včasih še zanese in vzamem
kakšen sanval ali dormicum, vendar delam na tem, da tudi to
preneham jemati. Težko si je priznati – vendar si moramo –,
da smo zboleli za težko boleznijo, po domače povedano:
»PREČESATI MORAMO SVOJE MOŽGANE.«

Ker ko enkrat stopiš na čista tla, si kot otrok, ki se začenja
učiti korakov. Tako je v odvisnosti, dan po dan, korak po
korak: VAŽNO SE JE DRŽATI PRAVILA – SAMO DANES bom
dober do drugih, trudil se bom ostati čist, sodeloval bom z
višjo silo ...

Višjo silo si lahko vsak predstavlja, kakor si želi, ne rabi biti
veren ali verjeti v boga. Višja sila pride sama od sebe.

Mogoče boste rekli, da to ni nič in da ta podporna skupina ne
pomaga, nekateri jo imajo celo za sekto, ampak temu ni tako.
Narcotics anonymous je idealna skupina, priporočam vsem
odvisnikom, da vsaj enkrat obiščejo program. Večina nas,
ki smo si želeli ozdravitve, se je našla v tej skupini. Tam

nisi sam, tam so ljudje, ki so že pretrpeli vse to, kar nas še
čaka. Nihče ne obsoja nikogar. Jaz sem prve štiri mesece
na srečanja hodila zadeta, pa so me kljub temu sprejeli brez
predsodkov, in ko sem videla, da me nihče ne zaničuje ali podi
stran, sem začela razmišljati o sebi, pa saj mi hočejo pomagati!
Vedno se ti izkaže dobrodošlica in tudi objem dobiš. Program
je anonimen, tako da se zunaj njega ne pogovarjamo o tem,
sploh pa ne poimensko.

Nismo se odločili, da bomo odvisniki, in vendar kljub temu ne
moremo enostavno reči, da sedaj pa ne bomo več navlečeni.
Naši bolezni se reče »ODVISNOST«. Po neki strani smo sami
odgovorni, da imamo to bolezen, vendar smo pa tudi 100-
odstotno sami odgovorni za svoje okrevanje.

Naša molitvica je: Bog, daj mi sproščenost, da sprejem
stvari, ki jih ne morem spremeniti. Pogum, da sprejem
stvari, ki jih lahko, in modrost, da spoznam RAZLIKO.

Sneguljčica

ČE VAS KDO SPOLNO NADLEGUJE, GA PRIJAVITE NADLEŽNIM ORGANOM.

KRIŽAR

Cestna filozofija:

MINLJIVOST

Nazaj ne moremo, naprej ne gre. Vsak nov dan smo bližje smrti. Nekateri se smrti bojijo, nekateri jo čakajo z veseljem. Pa kam bomo zabredli?

Nič ne gre po načrtih. Pa kako naj gre po načrtih, če je svet dobesedno postal kaos. Kaj nas čaka? Mogoče vojna ali kuga ali brezvestno izkoriščanje revežev, ki nimajo ne vode ne postelje. Prišel je revež iz Zagreba, zelo je pameten, nadut, vsiljiv pa še narkoman. No ja, Francoz, Anglež, Šved ali Hrvat. Revež je revež, živi svoje bedno življenje. Žica, prosi in tarna, gnusi se samemu sebi, ker smrdi, se ga vsi ogibajo. Kako naj siromak dela načne? Najprej mora gledati vsak dan posebej. Kje bo jedel? Kje bo spal? Kje se bo pogrel?

»Svi čakamo neke malo bolje dane«, tako kot Ribja čorba. Ampak kar koli se bo dogajalo, tudi tega bo enkrat konec. Tako kot vsega na tem planetu.

Kavica

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

LAIBACH

Ustanovljeni so bili leta 1980 v Trbovljah. Imeli so 800 koncertov po svetu, bili so prepovedani. Popularni so v Nemčiji ... Gotovo vam je poznano ime Irwin. Gotovo veste tudi, da so graditelji projekta NSK.

Turistični zemljevid Trbovelj so postavili na evropski zemljevid, sedaj Nemci in Angleži ne hodijo več v Portorož, na Bled ... pač pa na Kum, v Čebine, na Terezijo, v Lazarevac, v Staro elektrarno. Oskrunili so cerkev na Kumu in se v 80. skrivali na Pleterjah. Ko so v istem obdobju igrali v Londonu, jih je novinar spraševal, če so nacisti, rekli so, da so lovci in da najraje lovijo judovska dekleta, samo jih te ne šmirglajo.

Potem sta se pojavila kot gora visok rabin z dioptrijo +14 ter jud z gniliimi zobmi. Pričela sta kričati: »Slovenci fašisti.« Iz naftalina sta potegnili še Hermanna Noordunga. Nekoč jim je nek novinar dejal, da je konec totalitarizma, naj se ukinejo. Potem so igrali v Severni Koreji. So retrogardisti in predelajo vse, ne glede na poreklo. Imeli so tudi plakatno afero. O njih kroži vic. Ko vnučka in dedek gledata grozne Laibach na televiziji, vnučka vpraša, ali so iz veselja ali iz Spielbergovega filma. »Ne, iz Trbovelj,« ji reče dedek. Imajo slogan »pridemo pozno, zgledamo grozno«.

Dejan Knez je bivši član, je magister, ima samo osnovno šolo, ve pa dosti in je načitan. Predlagam mu, da ob 40-letnici objavi avtobiografijo o NSK, o vsem zakulisju in tistem, česar še ne vemo. Z njim bi takoj sodeloval moj bend, naj se mi kaj javi. Dobivajo mnoge nagrade, in ko sem jih fotkal v FV 112/15, sem čutil, da bodo uspeli. Brez zamere, vse dobro vam želim, tudi kakšne male klončke. Srečno, Laibach.

Črtomir Clonsky

PA NE OKOL GOVORT.

AVTORSKI LJUBEZNI V SPOMIN

Ko Triglav je rasel, ti si želela, da rož'ca bi zate ena cvetela. Ko ogenj je ugasnil, gora cvetela v žaru je svojem, da si obnemela. Enkrat na leto vse v rožcah je blo, drugič v letu mrzlo je prišlo. Hiše so zrasle, trpljenje je blo, tebi na žalost v solze ni šlo. Še vedno me iščeš, ko pri tebi stojim, gledaš okoli in ne veš, da živim. Ne upaš si vprašat, kaj bi bilo, če domov bi prišla, ko mene ne bo. Od mene ljubezni kupiti ne moreš, sprašuješ se, čemu je tako.

Kaj te briga, vse pozabi,
spomin moj tebe rabi.

Bodi ljubav, kot si htela, hiša v cvetju, kot nekdam si pela. Nikoli več ne bom gradil, hiša moja je spomin, avto iluzija na bencin.

Ljubi sebe, kot le znaš, za življenje tvoje prišel je čas.

Žalost prvič je obnemela, ko je tebe sreča zopet objela. V radosti lepo pesem si zapela in znova živeti začela.

Dejan Sony

CVETKE S KNOBLEHARJEVE

Vsako poslopje mora imeti svojega upravnika. Se strinjam. Tako ga imamo tudi tu na Knobleharjevi. Vendar kakšnega? Bog se ga usmili, jaz se ga namreč bojim, to je SPL. Najemnina mi raste vrtoglavo. S 50 na 87 evrov. Kako?

Da malo razjasnim ... Sobe imamo približno enako velike. Skoraj vsi imamo isto opremo – TV, hladilnik, internet. Kaj me je potem zmotilo? Zadnja najemnina. Tip v sosednji sobi mi je pokazal svojo specifikacijo najemnine, vzemimo za primer elektriko. Imel je dve postavki, tako kot vsi. V redu. Spodnja je bila 2 evra in zgornja 8 evrov. Drugi tip je imel spodnjo in zgornjo postavko 21 evrov. In jaz? Spodnjo 19 evrov in zgornjo 25 evrov! Mi zna kdo razložiti to ogromno razliko?

Gremo dalje. Ena od žensk mi je pokazala svojo specifikacijo. Ogrevanje. Nje več ali manj ni po ves dan doma in takrat ogrevanje ugasne. Jaz imam ogrevanje po ves dan vklopljeno. Njen račun je bil 9 evrov in moj 8 evrov! Mar ima kdo probleme z matematiko?!

Seveda smo se pritožili preko Kraljev ulice, pa odgovora ni. Pa to ni krivda KU, temveč SPL-ja, ki očitno želi zjebati socialno ogrožene.

In ne nazadnje še hišnik. Vsakemu vzamejo zanj 8 evrov na mesec. 71 nas živi tu pa preračunajte. Vendar ni problem v tem. Problem je ... kdo je ta hišnik. Spraševal sem po bloku, pa ga še nihče ni videl.

SPL – nein danke.

Taubi

NEKAJ

CESTNIH

PRAZNIKI – HRANA, PIJAČA, KAJ PA JEZUS?

Pred velikonočnimi prazniki sem, tako kot vedno, prodajala časopise na svojem »delovnem mestu«. Na velikonočni petek, še posebej pa v soboto, je bila trgovina nabito polna. Ljudje so vozili ven ne enega, ampak kar dva vozička, polna do vrha! Moram priznati, da so tudi meni dajali višje zneske: »Saj so prazniki, vzemi.«

Slišala sem tudi: »Raje dam tebi 20 evrov, kot da grem v cerkev.« Taka izjava me je zelo presenetila ... češ če lahko kupim hrano, lahko kupim tudi odpustek.

No in kaj bi rada povedala, ljudje so kupovali kot nori, redki izmed njih pa so se spomnili, zakaj so prazniki in kaj je njihovo bistvo. Ne v norem prenaajanju, ampak v povezovanju in spominu na križano osebo, ki je trpela peklenške muke.

Nisem bila cerkveno vzgajana, ampak me je pred tremi leti o vsem tem podučila moja Anča. Prišli smo tako daleč, da sta bolj pomembna hrana in, oprostite izrazu, naširanje kot pa Jezusove besede in dejanja. Ravno on je bil zagovornik skromnosti ... ali se še kdo spomni na to?

Nina

MARKETING

Prodajal sem modrino neba rekoč:
»Avans vzamem takoj, ostalo po povzetju.«

Polde (#312)

KAJ JE MALENKOST?

Da iščeš pravico in si zadovoljen s prstom v riti.

Nenad R. (#746)

GOL IN BOS

Izmed vseh – sicer številnih – neljubih dogodkov iz časa, ko sem živel kot brezdomec in odvisnik, me je najbolj surovo zaznamoval požar v hiši za Bežigradom, kjer sem si pred nekaj leti poiskal zatočišče pred zimo. Najel sem poceni sobo in veselil sem se, da bom zimo vendarle preživel na toplem. Dobil sem priložnostno zaposlitev in si nekoliko opomogel. tudi finančno – si uredil dokumente, nakupil obleke, računalnik ...

Bil sem zelo vesel in optimističen, saj je vse kazalo, da se mi je v življenju vendarle malce nasmehnila sreča. V sobi sem preživel komaj slab mesec, ko je nekega petkovega popoldneva hišo zaradi nesreče zajel požar. Soba je bila v drugem nadstropju hiše, gorelo pa je v pritličju, kar sem opazil prepozno, da bi se varno rešil, saj sem bil – kot večino časa v tistem obdobju – pijan. Tekel sem skozi goreče pritličje in se pri tem hudo opekel. Zaradi opeklin sem kar nekaj časa preživel v bolnišnici, a se do zadnjega trenutka sploh nisem zavedal, kaj se je v resnici zgodilo.

Ko so me iz bolnice odpustili, sem izvedel, da je bilo v požaru uničeno popolnoma vse.

Zgroženo sem ugotovil, kaj se je v resnici zgodilo. Sredi zime so me iz kliničnega centra odpustili v pižami in copatih, imel nisem niti enega kosa obleke, nobenega denarja, dokumentov, telefona ali česar koli drugega. Nisem imel upanja, da bi mi kdor koli kakor koli pomagal, saj sem bil v tistem času obkrožen zgolj z brezdomci in odvisniki, od katerih pomoči pač nisem pričakoval. Tako sem po snegu in minus petih stopinjah odkorakal skozi vrata kliničnega centra in se peš odpravil proti dnevnemu centru za brezdomce. Nikoli ne bom pozabil, kako se je vlekle tistih 20 minut hoje. Ljudje na cesti so zgroženo gledali za menoj in s prsti kazali name. Nisem se oziral, saj me je tako zeblo, da tako ali tako nisem mogel razmišljati o ničemer drugem kot o tem, kako se spraviti na toplo in priti do nekaj osnovnih oblačil. V Vincencijevi zvezi dobrote sem takoj dobil topla oblačila in hrano. Nikoli ne bom pozabil, koliko mi je to v tistem trenutku pomenilo. Usedel sem se v kot in se zamislil. Kam in kako naprej?

Kmalu sem »ugotovil«, da tuhtanje ne bo pomagalo. Takrat je bila moja odvisnost od drog in alkohola na vrhuncu; in čeprav sem hujši del abstinence krize že prebrodil v času, ko sem bil hospitaliziran, sem se odpravil pred prvo trgovino, »nažical« nekaj kovancev in si kupil dva litra vina ter se napil. Po nekaj požirkih sem pozabil na požar in svojo situacijo.

Ko se po nekaj letih zgroženo spominjam dogodka, se smilim samemu sebi. Ne zato, ker sem bil opečen in sredi zime ostal brez svojih reči, ampak zaradi načina, kako sem se spopadal s svojimi težavami. V bolnici so mi ponujali zdravljenje odvisnosti, a sem vztrajno zanikal svoje težave. Če bi v tistem trenutku sprejel njihovo pomoč, bi se verjetno ozdravil že takrat, saj je bila to idealna priložnost, da bi se iz tega dokončno izkopal. Kljub vsemu sem izbral ulico in alkohol.

Edini učinkovit način, kako se ozdraviti odvisnosti, je, da sebi in drugim v celoti priznaš svoje težave in šibkosti in se postaviš na realna tla. Dokler svojo stisko zanikaš, te ne bo streznil niti vesoljni potop.

Beno

ANEKDOTE IZ PRODAJE

ZAKAJ JE VČASIH BOLJE IMETI VRABCA V ROKI IN KAKO PRIDE GOLOB SAM OD SEBE K TEBI S STREHE

Prodajal sem na svojem stalnem mestu nasproti parlamenta, pri parkomatu. Do tega je med drugim pristopil tudi g. Dimitrij Rupel. Ponudil sem mu Kralje ulice, vendar je dejal, da nima drobiža. »Pa drugič,« sem rekel, a mislil sem si, da je pač škrt. Potem pa presenečenje!

Gospod Rupel začne brskati po žepih, po hlačah, odpira in zapira denarnico, potem pa se v zadregi obrne k meni in me ponižno vpraša, če imam morda jaz kaj drobiža. Želel je namreč plačati parkirnino ... dejansko sem spoznal, da ni imel kovancev. V žepu sem imel 2 evra, edini denar, ki sem ga zaslužil tistega jutra. Ker sem prijazen, sem mu ju seveda dal. Moja prijaznost se je takoj obrestovala, kajti hvaležni g. politik je moja uboga dva evra velikodušno zamenjal za petdesetaka, in sicer edinega, ki ga je imel v denarnici. Drug drugemu sva se lepo zahvalila in šla vsak svojo pot.

Zgodba je resnična, kaj takega se mi ni zgodilo ne prej ne kdaj pozneje – žal. Bilo pa bi lepo, ko bi bilo več takih menjav med revnimi in bogatimi.

Alenka Štrukelj (zgodbo povedal Ermin)

IZ SRCA

Prišla je pomlad, z njo pa spomladanska utrujenost. Če vprašate mene, je večini to samo izgovor za lenobo, ki je prevzela tako mene kot večino ljudi.

Torej, nekega deževnega dne sem se, tako kot vsak delovni dan, brez velikih pričakovanj odpravila na svoje stalno prodajno mesto pred garažno hišo na Trdinovi. Iskreno povedano me je tisti dan skrbelo za dnevni izkupiček od prodaje časopisov, saj je bil ta namenjen plačilu položnice za vodo. Moje razpoloženje, tako kot razpoloženje mimoidočih, je bilo slabo, vremenu podobno. Vseeno sem vztrajala in v nekaj urah le zbrala dovolj denarja, da sem lahko plačala neporavnani račun.

Rada bi se iskreno zahvalila vsem tistim, ki časopis kupujejo in s tem nesebično pomagajo nam prodajalcem iz socialno ogroženih skupin. Iskrena hvala.

Špela Blatnik

TUDI ANGELI OBSTAJAJO

Bilo je meseca decembra, ko sem partnerju čuvala delovno mesto, saj mu je zmanjkalo časopisov in je šel ponje. Ni ga bilo dvajset minut. V tem času sem tam stala z enim Kraljem v roki in vsakemu povedala, da čuвам partnerju mesto, ker jaz nimam kartice za prodajo, saj le pišem za časopis. Vendar mi je vsak, ki je prišel mino, dal nekaj centov.

Nato pa že od daleč zagledam gospo, lahko bi se reklo damo, oblečeno vso v belo, z »blond« nakodranimi lasmi. In ko je prišla do avtomata, kjer sem stala, je rekla:

»Pojdi nekam na toplo, saj vidiš, kako piha in je mraz.« Jaz sem ji odgovorila, da samo partnerju čuвам mesto in da bo takoj nazaj. Gospa je z roko segla v denarnico in vztrajala, da vzamem 40 evrov, da bova s partnerjem imela vsaj lepo božično večerjo. Komaj sem vzela ta denar, skoraj šla na kolena in se ji zahvaljevala.

Ko me je prišla za roko – imela je tako tople roke, lepe kodraste lase in svetlo modre oči –, sem začutila tako toplino v srcu, da še danes ne znam opisati, kaj se mi je zgodilo. Gospa mi vošči prijetne praznike, jaz jih njej, nakar se obrne v stran in odide.

Ker me je medtem partner poklical po telefonu, ji nisem uspela pomahati v slovo, saj gospe naenkrat ni bilo nikjer več. Kot da bi izpuhtela. Zato verjamem, ko pravijo, da angeli obstajajo!

Sneguljčica

BODI PRIJAZEN DO STRANK IN KDAJ TUDI TI NJIH POSLUŠAJ

Moj partner prodaja časopis in večkrat sem z njim ali pa mi sam pove, kaj se je dogajalo tisti dan.

Neki dan – mislim, da je bilo v novembru, se spomnim, da je šla prodaja zelo slabo in je že praktično obupoval – se je pogovarjal z neko gospo, kako je hladno in kako slabe plače imajo nekateri, ko ga je roka potrepkala po ramenu, obrnil se je in videl gospoda, ki mu je rekel:

»Vidim vas, ste zelo prijazen, s strankami se znate pogovarjati tudi o čem drugem kot samo o Kraljih, zato si zaslužite, da vam dam 10 evrov.« Partner je bil res neizmerno hvaležen temu gospodu, potem sta spregovorila še par besed in gospod je odšel.

Sneguljčica

PET EVROV

V marčevski številki sem se predstavil v rubriki TO SEM JAZ. Mimo je prineslo dekle, ki je rubriko prebrala ter me posledično zato prepoznala.

Rekla je: »Prebrala sem članek, v katerem si bil predstavljen, rada bi ti darovala pet evrov.«

Za to lepo gesto se ji iz srca zahvaljujem. Želim ji veliko zdravja in zvrhan koš osebne sreče.

Igor »G« (Hipermarket Mercator Šmartinska)

Dogodki:

V ZNAMENJU POEZIJE

014
KRALJI
ULICE

Foto: osebni arhiv

Svetovni dan poezije 2018 so s celodnevni festivalom obeležili v sredo, 21. 3., med 10. in 1. uro v klubu Pritličje na Mestnem trgu v Ljubljani. Med drugimi je s svojo poezijo nastopil tudi član društva Kralji ulice Aljoša Rode. V nadaljevanju si lahko preberete eno izmed njegovih pesmi.

JN

SRCE UNIVERZUMA

SRCE JE KOT OGENJ, VROČICA,
SRCE JE KOT ZEMLJE SREDICA,
SRCE JE KOT SONCE
ALI MORDA KOT ZVEZD MEGLENICA.
ALI ŠE BOLJE,
SRCE JE KOT CELO VESOLJE.

IN KO V PESMI SRCE SPREGOVORI,
NERAZUM ŠE GOVORIČI,
UM SE SMEHLJA,
RAZUM PA TEMNO MOLČI.

Aljoša Rode

STARINARNICA IN NJENI SVETOVI, KNJIGARNA MK, 12. 4.

V krogu prijateljev in zainteresirane javnosti, ki ji literatura predstavlja pomemben odmik pa obenem tudi približanje realnosti ter predvsem omogoča vstop v neštete druge svetove, smo sinoči (v malce spremenjeni zasedbi) v svet v drugo pospremili roman Starinarnica avtorice Lune Jurančič Šribar. Moderatorka Tina Košir je spodbudila sproščen klepet z avtorico, duhovitim Jako Prijateljem (muzo in hkrati modelom za enega osrednjih likov romana) ter avtorico naslovnice Tanjo Radež.

Dodobra smo napolnili druženju namenjen kotiček, živahno dogajanje pa se je v nadaljevanju preselilo v bližnjo starinarnico Antika Carniola, nato pa še čez cesto, v bivši frizerski salon legendarne Mete Podkrajšek. Minilo je, kot bi trenil, izčrpnije o knjigi pa v junijskih Kraljih.

MG

Foto: JN

V SPOMIN MARKU BIZOVIČARJU

Aprila nas je zapustil Marko. Brez napovedi, brez slovesa in zadnjih besed popotnic. Spominjali se te bomo po živih barvah, iskrenosti in igrivosti. Veliko si doprinesel našemu društvu, še posebej turam, pri katerih si vsakič znova presenetil z novo zgodbo in skritimi kraji, kamor si nas popeljal.

Sedaj ostajamo sami s spominom na lepe trenutke, ki smo jih preživeli s tabo – v žalosti, da ne bomo več skupaj pohajkovali in odkrivali novih krajev in novih zgodb, ki jih piše življenje. Se vidimo na nekem lepšem kraju.

Marko, počivaj v miru.

Irena z ekipo NEVID(E)NE LUBLANE

Foto: arhiv KU

Mariborska stran:

V društvu Kralji ulice smo konec leta 2016 začeli z razvijanjem in izvajanjem programa antideložacije tudi v Mariboru. Osnovni namen programa je, da uporabniki obdržijo varno in cenovno ugodno nastanitev. Program se deli na dva dela, eden je preventivno skupnostno delo, ki ga izvajamo v stanovanjskem kompleksu na Poljanah, drug pa terenska podpora ranljivim posameznikom in družinam.

Predstavljamo vam Mariborsko stran, pri kateri sodelujemo z Zavodom Franko Maribor.

KOŠČKI ŽIVLJENJA

POMLAD JE TU ...

Končno je prišla – vse se prebuja, zeleni, cveti, vse se smeji. Tako kot jaz in vsi dobri ljudje. Naselila se je v nas. S seboj je prinesla lahkoto, dobro voljo in mnogo novih ljubezni ter dobrih misli, zadovoljstvo.

Čakala sem na ta trenutek in uspelo mi je. Ponovno živim! Mirna sem in srečna. Seveda se tukaj ne zaustavim, ampak grem naprej, novim zmagam naproti. Veseli me, da so mrzli, temni, dolgočasni in »nevarni« dnevi ter noči odšli in s seboj odnesli tudi moj pesimistični pogled na svet. Nadomestile so ga svetloba, toplina in volja do življenja ter do lepih stvari. Spremenila sem se. Svoj stari »jaz« sem nadomestila z novimi »krili«.

Narava in smeh sta me odpeljala tja, kamor sem si že dolgo želela – tja, kamor spadam: med iskrene, preproste in razumevajoče ljudi. Med ljudi, ki te poslušajo, a tudi slišijo, ki te razvedrijo in pri katerih se počutiš pomemben. Vsi ti dobri ljudje ti vlivajo pozitivno energijo in dobro počutje.

Spet sem takšna, kot sem bila nekoč, ko sem si bila všeč. Sicer se telesno ne morem več pomladiti – življenje in zob čas sta pustila svoje odtise na njem –, a duševno sem prerojena. Iz nesrečne, obupane in skoraj pozabljene pesimistke sem se

prelevila v novo osebo z iskricami v očeh, v žensko, podobno tisti, ki sem bila nekoč, preden je prišla zima.

V mojo dušo se je naselil mir ... Razprem lahko svoja krila, saj je ves svet moj.

Za dežjem je končno posijalo sonce in z njim tudi novo življenje!

Hvala vam, dobri ljudje ... hvala za vašo pomoč, trud in lepo besedo ... zaradi vas še o(b)stajam!

Hvala ti, »narava«.

Vaša I. K.

Če te o našem delovanju v Mariboru zanima še kaj več, nas obišči na Facebook strani: Kralji ulice Maribor.

CHOPINOVA SONATA

I.

Svetla zvezda padla je v moje roke,
nisem vedel,
da je tako bleščeča,
močnejša od sonca,
močnejša od ptice,
ki me vodi zdaj v daljave.

Svet sprašujem zdaj,
kako ravno meni pade zvezda v naročje,
zakaj ne komu,
ki ga ne poznam.

Odgovarja mi:
»Zaslužil si to zvezdo,
ker zanjo prehodil
dolgo si potovanje.«

II.

Danes mesec igra na violino.
Chopinova sonata mi igra na srcu,
svet odpira mi predale,
da bi vzel piano
in igral.
Orgle so iztrgale iz mojih ust
in Bachove se skladbe slišijo
v nebesih
in danes glej,
kako je svet vijoličast postal,
da ga ne prepoznam več,
ker mislim,
da živim nekje,
kjer bik in volk
igrata violino.

B. R. P.

Foto: Špela Doljak

Skriti Maribor

Opodpiram - LEONORA FLIS

016
KRALJI
ULICE

Kdo si, kaj te v življenju najbolj poganja?

Sem nekdo, ki sledi v prvi vrsti intuiciji. Tej se nekje na poti do odločitev pridruži tudi bolj razumski pol moje osebnosti. Zdi se mi, da me poganja energija srca. Najlažje razmišljam in se odločam v miru in tišini, zato so mi blizu recimo meditacija in jogijske prakse. In pa seveda narava ter dolgi sprehodi. Rada imam ljudi, zanimajo me njihove zgodbe, izkušnje, vsa veselja in žalosti. Rada tudi potujem, se premikam. Tudi tovrstno gibanje me zelo nahrani in vzpostavlja sveže povezave med mojimi možganskimi sinapsami. Prav tako ne smem pozabiti na poučevanje, delo s študenti in drugimi skupinami slušateljev. Rada imam tudi delo z otroki. Pisanje pa je prostor moje največje svobode in platforma za raziskovanje lastne duše in tudi psihe sveta z vsemi niansami in podtoni.

Kakšen je tvoj intimni odnos do brezdomstva? Kdaj si prvič srečala nekoga, ki ni imel »doma«, ali pa vsaj pomislila na to, kdo so pravzaprav brezdomni ljudje?

Vse bolj čutim, da smo vsi del enega sveta, ene neskončno mogočne in široke energije, vsaka misel in gesta nekje in nekako odzvanjata. Če je nekdo brezdomen, ne pomeni, da je luzer, da se ni trudil, da ni dobro delal, dovolj ljubil in tako dalje. Vsi se lahko znajdemo v tej situaciji. Mislim, da se vsi v življenju soočamo z bolj ali manj težkimi preizkušnjami in včasih je meja med »preživeti in se zlizati« in »pasti in izgubiti voljo« zelo tanka. Nikogar ne obsojam. Vsi imamo svoje zgodbe, vsaka je specifična in vredna pozornosti, posploševanja so nevarna. Z brezdomci sem prvič delala v ZDA, v New Yorku, kjer sem nekaj časa živela. Leta 2012 sem sodelovala z nevladno organizacijo, ki je manhattanskim brezdomcem dostavljala hrano, vodo, oblačila, zdravila. Po mestu so nas razvažali s kombiji, mi pa smo brezdomcem delili pomoč. Prisluhnila sem njihovim zgodbam. Večina se je želela pogovarjati, želeli so si socialnih stikov. Tudi v Ljubljani za praznike, ko

kaj napečem, hrano odnesem v zavetišče. Brezdomci so ljudje, ki potrebujejo nekoga, ki v njih verjame in jim pokaže, da niso nepomembni, da so vidni in da ima njihovo življenje vrednost in smisel.

Kakšen se ti zdi odnos do brezdomnih v slovenski družbi in družbi na splošno?

Mislim, da je brezdomstvo precej stigmatizirano, ti ljudje so odrinjeni, marginalizirani, večkrat tudi zasmehovani. Priznam, da tudi meni ni všeč, če me kakšen zelo vinjen ali kako drugače netrezen brezdomec (ali pa kdor koli drug) sili v to, da izročim denar, to ni prijetno, vseeno pa so moje izkušnje večinoma zelo pozitivne. Prijazen pozdrav, prošnja za kovanček ali hrano in prijazen nasmeh v slovo. Mislim, da je treba razvijati več sočutja, empatije. Vsi smo del enega sveta in naše usode so prepletene bolj, kot se zavedamo.

Imaš kakšnega stalnega prodajalca, prodajalko (če seveda kupuješ časopis)?

Stalnega prodajalca ali prodajalke nimam. Časopis kupim nekajkrat letno in ponavadi pri različnih prodajalcih/prodajalkah.

Ga prebereš (če ga kupiš)?

Da, preberem. Zanimivi so intervjuji, kolumne, komentarji in izkušnje, ki jih delijo ljudje iz različnih življenjskih sfer in področij.

Kaj meniš o samem projektu Kralji ulice?

Sodeč po reviji in tudi drugih projektih društva Kralji ulice lahko rečem, da delate zelo pomembne stvari. Vključujete in poučujete. Razbijate stereotipe in predsodke. Bravo.

Kakšen je tvoj komentar na situacijo tukaj in zdaj?

Kot že rečeno, mislim, da je svet postal (ali pa je v osnovi vedno bil takšen?) izprazenjen, duhovno, srčno. Pozablja se na bistveno, na odnose, na bližino, na to, da je drugim treba prisluhniti, da si moramo pomagati. Odtujenost je nevarna.

Foto: osebni arhiv

Kako se spopadaš s tovrstno realnostjo (ventili)?

Pomagata mi meditacija in delo s čutečimi ljudmi. Vsekakor tudi meni življenje prinaša vse mogoče izzive, ki preverjajo mojo vero v ljudi in tudi v samo sebe. Ponavadi ugotavljam, da še verjamem, da smo ljudje sposobni tudi pristnega sočutja, prijaznosti in tega, da nesebično ponudimo pomoč tistim, ki so v stiski. Imam pa seveda tudi slabe dneve, ko to videnje nekoliko potone. Takrat potrebujem predvsem umik, mir, da najdem drugačno misel.

Bi izpostavila kaj takega, kar smo nehote izpustili?

Mislim, da bi morali mediji več pozornosti namenjati marginaliziranim skupinam, saj so del naše realnosti. Z odrivanjem odrinjenih ožimo svoj svet in si zatiskamo oči in ušesa pred dejanskimi problemi. Filozofija »če se ne dogaja na mojem vrtu, mi za to ali ono ni mar« mi ni blizu. Opirati pomeni vključevati, sprejemati, razumeti drugačnost, ki pa sploh ni tako drugačna od naše – na videz – normalne vsakdanjosti.

Moto?

Živi polno, avtentično in odgovorno. Vse šteje, vse odzvanja, vse se zapiše.

Intervju pripravila MG

DELAL SEM TEČAJ ZA BOŽIČKA, VENDAR SEM ŠE VEDNO BREZPOSELN.

ČRTOMIR CLONSKY

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

NORO VALOVANJE

biba.koper@gmail.com

Še nikoli nismo bili tako zasičeni z informacijami, kot smo danes. Z vseh strani nas mediji dobesedno bombardirajo z novicami, nasveti, reklamami. Stežka se iztrgamo iz tega začaranega kroga prejetja, podajanja in nato predelave informacij.

Že nekaj let ne gledam televizije. Kar seveda ne pomeni, da ne poznam informacijske mašinerije. Le naučila sem si izbrati postaje, ki jim zaupam in niso naravnane v eno smer. Obožujem filme, sovražim reklame. Filme si izberem sama in si jih ogledam, ko imam čas. Rada pogledam poročila, vendar ne prenašam neobjektivnega poročanja in očitnega favoriziranja določene politične opcije. Spremljam serije. A kot pri filmih tudi tu nisem prenašala več reklam. Moj televizor se je preselil na internet. Podobno se je začelo goditi z radiem. Komercialnega radia nisem prižgala že ne pomnim od kdaj in zagotovo ga ne bom tako kmalu, če sploh še kdaj. Internet mi je tudi pri radiu veliko bolj »na kožo pisan«. Radio Študent je verjetno še zadnji, ki ga poslušam tudi na star način. Globoka vrzel, ki je nastala za vse, ki smo malce bolj izbirični tako pri programu kot tudi pri glasbi, se je vidno večala in luknja, ki je zevala, je postala moteča.

V samoniklem prizorišču, septembra lani zaprtem skvotu INDE, se je ideja o ustanovitvi radia porodila kaj hitro in kar pričakovano. Ljudje, ki so delovali v skvotu, so se zavedali, da primanjkuje radijskih postaj, ki bi zadovoljevale potrebe sicer manjše skupine ljudi, a kljub temu ključne, torej predvsem mladine. Pogovori, snovanja, načrtovanja, zamisli ... so se kalili kar nekaj časa. Ko se je izkazalo, da je vse na grobo pripravljeno, je bilo treba pričeti pripravljati *tehnikalijske*.

Prvi problem je predstavljal prostor, kjer bi radio in uredništvo lahko nemoteno delala in delovala. Tudi oprema je bila kar velik zalogaj za skupino zanesenjakov s praznimi žepi. Edino bogastvo, ki so ga premogli, je bilo prepričanje, da delajo nekaj, kar je prav. Njihovo angažiranje je seveda temeljilo na prostovoljnem delu, srčnosti, odločnosti in zagnanosti s ščepcem naivnosti.

Ustvarjalna platforma Inde se je tako odločila, da se organizira benefitni koncert, kjer bi se s prostovoljnimi prispevki obiskovalcev nabralo dovolj financ za zagon projekta. Odziv javnosti in bendov je presenetil tudi same indejance. Naslednji korak je bil prostor. Ker se je iz nabranih prispevkov želelo kupiti nekaj osnovne opreme, se je vse skupaj nekako vrnilo nazaj na sam začetek. Delovna skupina radia se je odločila, da bo vsak njen član mesečno doniral okoli 20 evrov, in z nabranim denarjem se bo pač plačevala tržna najemnina prostora. In tako se je počasi, a zagotovo celotna zadeva pričela premikati s prekletega *status quoja*. Pričelo se je z delom. Projekt RadimoRadio in njega otroče Radio Inde sta končno zadihala. Oprema je bila skopa, pa vendar so člani delovne skupine poleg vseh zgoraj že naštetih karakteristik posedovali ogromno znanja s področja glasbe, grafike, računalništva, produciranja ... Spikerstva jih je poučevala utečena radijka. Obiskovali so predavanja, izobraževanja, imeli so podporo prej omenjene radijske postaje ter mnogih drugih strokovnjakov in samoukov. Vsi, ki so poznali zgodbo Inde, so dobro vedeli, da to niso ljudje, ki se šalijo in se zgolj poigravajo z določenimi idejami.

foto: osebni arhiv

Nato je lanskega januarja posegla v zgodbo DUTB in grozila z zaprtjem skvota, ki je v zapuščeni tovarni deloval skoraj tri leta. Vsa energija se je skoncentrirala na zaščito skvota in radio se je žal moral preseliti na zadnje sedeže. Zgodba Inde je dobila svoj epilog septembra lani in se s tridnevni Azbestivalom začasno poslovila od skupnosti, ki je delovanje, samoorganiziranje in bogatenje kulturnega, izobraževalnega in športnega delovanja indejancev podpirala od vsega začetka (tu seveda, glej ga zlomka, občina ni všteta). Radijci so se tako preselili v dnevne sobe in kuhinje svojih članov. Delovali so in niso opustili začetne ideje, še manj začetnega načrta. Društvo Pina je priskočilo na pomoč z občasno posojjo svojih prostorov, kjer so se radijci lahko predvsem zbrali, imeli vaje in se spoznavali z novimi orodji. Vsak izmed njih je imel svojo nalogo in zadeva se je ponovno začela premikati. Saj veste ... s tiste preklete *status quo* točke.

No in prvega aprila letos se je zgodil ta manjši čudež. Radio, sedaj pod imenom NORadio (neodvisni obalni radio), je prvič oddajal, in to kar v živo, pred publiko. Lokalni gostinec je tisto nedeljo odstopil teraso svoje gostilne in podpora je prihajala od vsepovsod.

Zgodba, ki sem jo želela predstaviti, je ključnega pomena za vse ljudi, ki še vedno, kljub kapitalistično nastrojenemu svetu, verjamejo, da je mogoče ustvariti vse, če le imaš srce, odločnost in ti denar ne predstavlja edine vrednote ali enote za vrednotenje. Prav indejanci so živ dokaz, kaj vse se da na povsem prostovoljni bazi in brez ogromnih finančnih vložkov. Je že tako, da se ideje ne da umoriti ... lahko sicer začasno nekoga onesposobiš, vendar bo ravno zato vstal še bolj odločen, še močnejši. Ne pustite se prepričati, da ste odvisni od države in njenega »neposluha«. Marsikaj lahko dosežete sami, le povežite se v svoji skupnosti. Ne izolirajte se, ne samevajte. Poiščite si podobno misleče, stopite skupaj, naj bodo vaše sanje sekundno lepilo, ki vas bo za vedno povežalo na prav poseben način. Taki in podobni sociološki eksperimenti so dokaz, da so skupnosti ključnega pomena in da smo skupaj neuničljivi. Mladi, ki še prihajajo, bodo tako imeli vzorec, po katerem bodo lahko izdelali svoje ideje, imeli bodo predznanje, in kar je najbolj pomembno, zavedanje, da je vse mogoče.

Za začetek bo radio oddajal glasbo, postopoma uvažal program in predvsem avtorske oddaje. Če verjamete v samorastnike in vam je všeč malce drugačna glasba (brez reklam), pa le kliknite kdaj na www.noradio.org.

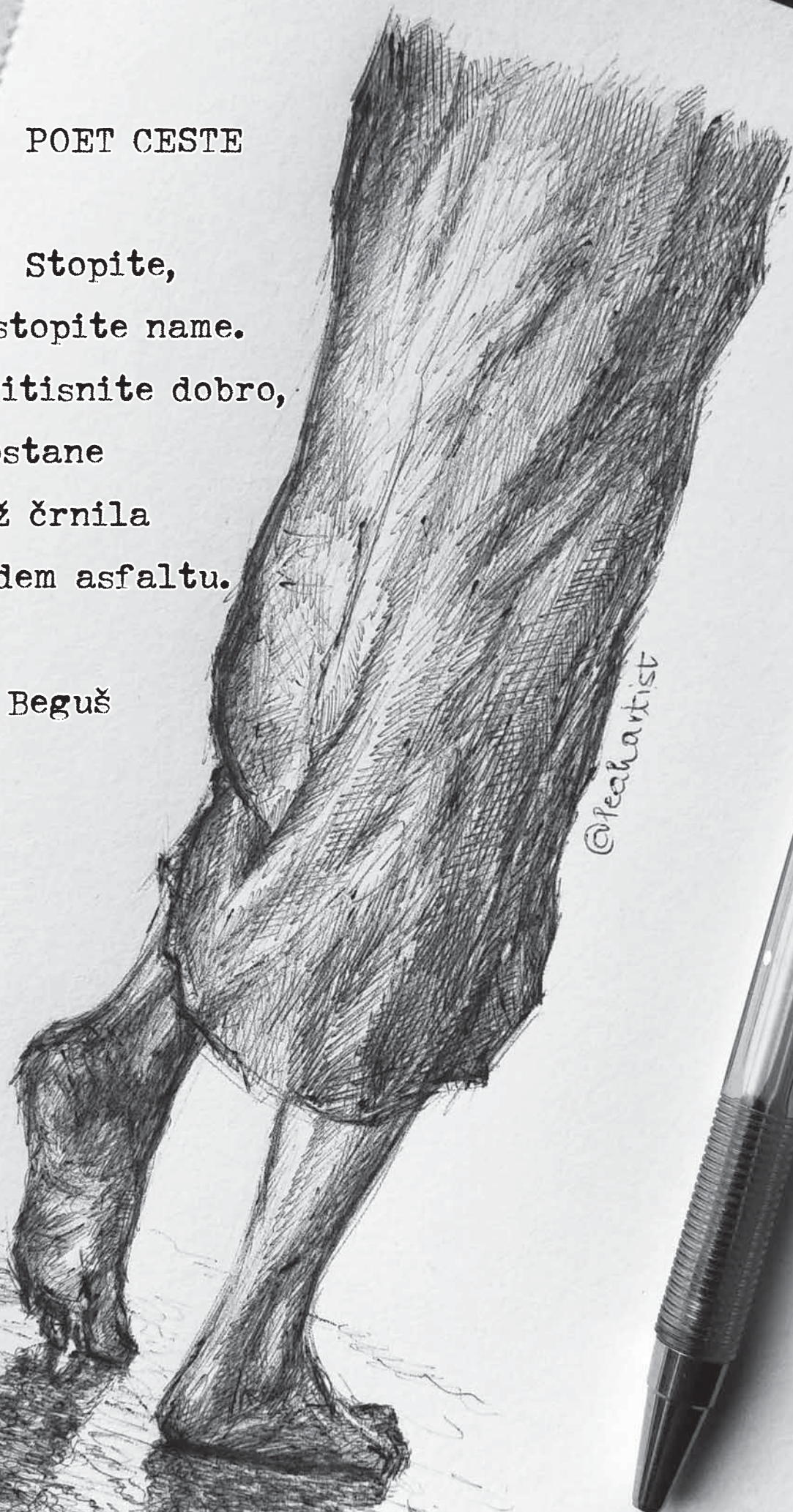
Vaša Biba

POET CESTE

Stopite,
stopite name.

Pritisnite dobro,
da ostane
madež črnila
na bledem asfaltu.

Lucija Beguš

DRUŽINSKA BASEN

Omalovaževana, prezirana, šikanirana ... sramujejo se me, ker nisem po njihovih merilih ... Mah, saj tega sem itak že navajena, da pač nisem po merilih »normalnih« ljudi in me to ne more užaliti.

Da mi je pa mačistični družinski član PREPOVEDAL, da bi imela otroke, ker itak bi bili zaradi vseh mojih substanc defektni, pa če tudi ne bi bili, da bi on takoj poskrbel, da mi jih socialna služba pobere. Vprašam, kaj pa, če bi lepo skrbela za njih?

Vseeno. Ti otrok ne smeš imeti, saj si noben otrok, ubogo nedolžno bitje, ne zasluži take travme in sramote, da bi imel mene za mamo.

Mimo tega pa ne grem ... No, pa si pogledjmo resnično medicinsko situacijo, ki lahko vodi v resno družinsko tragedijo. Najden obešen človek, ki se je obesil iz čistega miru in ni nikoli kazal, da bi imel kakšne probleme, po možnosti še direkt po žuru tako najden ... laiki mislijo, da je samomor, poznavalci pa opazijo, da je malo izgubil kontrolo z zadrgrnjenjem, ker je orgazem v hipoksiji – pomanjkanju kisika – 10- do 100-kratno potenciran.

Dilema ... Ali naj si družina misli, da je bil samomor storjen čisto iznenada in si cel lajf očita, kaj je blo narobe, zakaj jim ni povedal, kaj je tiščal in skrival v sebi? In si očita, kdo je kriv? Ali jim je bolje povedati resnico, da to niti slučajno ni samomor, ampak lapsus ob prehudem užitku, da ga je po nesreči zamedlo?

No, kaj je bolj družbeno sprejemljivo, da je bil sin čisto v kurcu in ni nobenemu povedal, da se je fental, ali da je umrl po nesreči, v največjem užitku kot perverznejak? Ja, za Slovence veljata dva pregovora – eden pravi, da smo narod pijancev in samomorilcev, drug pa, da smo narod veseljakov in mačistov, stvar percepcije in interpretacije. No, te prve zadeve ne prakticiram, zlahka bi se mi pa zgodila druga stvar.

Precej dojenčkov se iz neznanega razloga, tudi čisto zdravim nosečnicam, rodi prezgodaj. Če nimajo dovolj surfaktanta (snov, ki se tvori v pljučih, da so dosti zrela za dihanje), otrok zapade v dihalno stisko. Porodničarji so nam zaupali, da je to ena največjih, najbolj kočljivih in delikatnih dilem. Otrok se duši, ker še nima zrelih pljuč – ali mu dovajati malo po malo kisik, da bo »mogoče« preživel, da se bo moral boriti za življenje, ali pa mu na ful našponati kisik, da bo zagotovo preživel s to stransko posledico, dejstvom, da je kisik pri še nerazvitem očesu tako toksičen za mrežnico, da bo dojenček oslepel. Kdo ima srce ženski, ki v grozi, strahu in trepetanju gleda, ali bo njen bejbi preživel ali ne, reči:

»No, gospa, prišla je žuta minuta – odločite se, ali imate rajši mrtvega ali slepega otroka.« Priznali so, da trpeče ženske ne moreš tako postaviti pred dejstvo te izbire, zato naredijo po svoji moralni presoji. Zelo hudo jim je, ko gledajo reakcije matere, so pa spoznali, da je bolje, da jim glede slepote povedo olepšano resnico, da se je otrok rodil slep, in ne da so ga ravnokar oslepili oni, ko so mu dali polno dozo kisika, da je sploh preživel.

Dobro vem, da so »normalne« ženske ob takem dogodku deležne vse moralne podpore in sočutja bližnjih oseb. Vem pa, česa bi bila deležna jaz, ko bi sporočila svojim bližnjim, da se

ne ve, če bo moj otrok preživel, da bije moj dojenček boj na življenje ali smrt. Po mačistično bi bila deležna izjave: »A vidiš, sem ti reku, da ne imet otrok, pa nas spet nisi poslušala, ti drogerašica jedna, poglej ubogega nič krivega otroka, zaradi tebe se ni normalno razvil, da te ni sram.«

VEM, da bi bila v takem primeru tudi v najranljivejših trenutkih deležna samo kritike: »Itak si sama kriva, da bo otrok nastradal ...« SAMA KRIVA, KER SEM BILA DROGERAŠICA, ker vas nisem še pravočasno poslušala ... ajde, prihaja žuta minuta ... odločitev, ali roditi živega in slepega ali mrtvega otroka, razlika je, da nosečnice, ki niso v »foku«, tega ne vedo, jaz pa to vem, in tudi točno vem, kaj bi rekla, pred famijlo in porodničarjem:

»Ne našponajte kisika, naj se bori naravno za življenje. Zaupam višjim silam in njemu, da kar bo. Rada ga bom imela v vsakem primeru – ali zdravega ali slepega ali gluhega ... otrok je božji dar ... nimam ne srca ne pravice, da mu v boju za življenje vzamem uče ... naj bo njegovo življenje v božjih rokah in naj čuti, da ga bo mamica sprejela ne glede na to, kakšen bo.«

Bog daj, da se nikoli ne znajdem v takšni situaciji, če pa se slučajno bom, bom ravnala točno tako, kot sem napisala.

Mačist bi imel zgolj zadoščenje, da dokaže, kako prav je imel in kako sem jaz glupa, da zopet nisem ubogala. Da te ni sram, drogerašica, mrtvega/slepega otroka si rodila. Ja, zadoščenje, ja, a tudi žalost cele družine.

Jaz pa bi pustila, da gre po naravni poti. Vem in verjamem, da, če ravnam po lastnem filingu, intuiciji in predvsem svoji lastni, ne pa družbeno vsiljeni morali, vam bom nekoč rodila zdravega vnuka in bom vzorna mamica.

Sem iz družine mačistov, ne iz družine hlapcev. Hlapec je pa človek itak samo, če sam tako hoče.

Čeprav sem drugačna, nisem povsem nič manj vredna kot vi »normalni«. Ravnam po svoji vesti ter LASTNI, ne družbeno vsiljeni morali. Sem deviantna, a zelo dobra in srčna oseba, in tako mi je všeč. Ničesar se ne sramujem, saj po svoji vesti govorim samo resnico. Nikoli ne bom po vašem okusu oziroma vaših merilih – »NORMALNA PUNCA« – lahko pa mi pomagate, da bom bolj srečna. Ja, trenutno sem malo v fazi, ko bi rabila oporo bližnjih ljudi, ki me imajo radi.

Lahko vztrajate pri svojem prav, da sem zavožena in deviantna, spoštujem tudi to mnenje. Moj preblisk ali morda pobožna želja je čutiti topel dom, ljubezen in spoštovanje tudi v normalnih pogojih.

DA ME IMA MAČIST ŠE RAD, OBČUTIM SAMO, KADAR JE PIZDARIJA IN SEM RESNO ALI ŽIVLJENJSKO OGROŽENA. Takrat mi mami pove, da je videla, da me ima še rad, ker je bil čist fertik, če bo z mano vse v redu. Ja, moram živeti rizično in deviantno ... saj v lepem druženju, na obiskih, nisem deležna spodbude, pohvale, lepe besede ... Ampak ne bom prosila za to. Itak ste prikrajšani tudi vi, če naša druženja potekajo samo v očitkih, teptanju ... SPRIJAZNITE SE, DA NIKOLI NE BOM PO VAŠIH MERILIH!

Šeherezada Orleanska Phoenix

foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:

Vito Flaker

NE KURA, NE JAJC' – AMPAK ZAJ'C – ZDRAVSTVENO-MORALISTIČNA SPRENEVEDANJA

020
KRALJI
ULICE

Očitno je, da v pomanjkanju streliva zoper bolj pravično regulacijo konoplje nasprotniki bolj stvarnega in manj kriminalizirajočega ravnanja streljajo s slepimi naboji. Eden izmed teh je tudi ta, da uživanje trave povzroča shizofrenijo. Zadnji adut v rokavu, ki se izkaže za lažnega. Prvi problem pri tem je, da pravzaprav ne vemo, kaj shizofrenija je, pa tudi sama psihiatrična stroka ni enotna, ali sploh obstaja. Torej dokazujemo obstoj škodljivosti uživanja konoplje z nečim, za kar nismo gotovi, da obstaja.

Res pa je, da obstajajo duševne stiske ali kakor bi psihiatri rekli, motnje (razlika med stisko in motnjo je predvsem v tem, da stiske definiramo subjektivno, doživljajsko, medtem ko naj bi motnje bile nekaj bolj objektivnega, vendar to objektivnost definiramo glede na odklon od norme, ki pa jih postavlja določen družbeni red). Ljudem se odtrga, znorijo, težko jih razumemo in pogosto, a ne nujno, tudi sami to doživljajo kot nekaj obremenjujočega – torej kot osebno stisko.

Obstaja veliko število bolj ali manj znanstvenih raziskav, ki so hotele predvsem dokazati, da kajenje trave v pomembni meri povzroča take stiske in taka, včasih človeku samemu, pogosto pa njegovemu okolju, zoprna stanja. V teh raziskavah se je večkrat pokazalo, da obstaja povezava med dolgotrajnim uživanjem trave in dolgotrajnimi duševnimi stiskami. Vendar pa tako Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z njimi (EMCDDA) kakor tudi ameriški Nacionalni inštitut za zlorabo drog (NIDA) opozarjata, da sicer te raziskave kažejo na povezavo med tema dvema fenomenoma, a ni dokazov, da je ta povezava vzročna.

Kot sicer pri dvojnih nalepkah (zdravniki bi rekli diagnozah) gre namreč za splet več okoliščin in dejavnikov. Nekateri si s kajenjem trave ali pač s pitjem alkohola oziroma z zadevanjem s kakšno drugo drogo lajšajo stisko, ki jo doživljajo. Mimogrede – vse prepovedane droge so bile v nekem zgodovinskem obdobju tudi psihiatrična zdravila – sedanja psihiatrična (antipsihotična) zdravila pa le redkokdo jemlje v rekreativne namene. Nekatere pa dolgotrajno uživanje opojnih substanc spravi v duševno stisko. Pri prvih je duševna stiska očiten vzrok za uživanje drog, torej ne posledica; pri drugih pa lahko trdimo, da ne gre nujno za vzročno zvezo, prej bi rekli, da gre za dvojno posledico, kakor pa za vzrok (uživanje drog) in posledico (duševno stisko). Pogosto gre namreč za življenjski slog, življenjske dogodke, okoliščine, ki sprožijo tako intenzivno uživanje drog kakor tudi intenzivno duševno stisko.

Podobno je tudi z brezdomstvom, ki je pogosto povezano tako z enim kakor drugim. V osemdesetih letih, ko se je začela dezinstitutionalizacija – praznjenje velikih psihiatričnih ustanov –, je v nekaterih državah prišlo do preplaha, da je tudi to povzročitelj brezdomstva. Glede na to, da je veliko ljudi na ulici imelo tudi duševne stiske, so sklepali, da je to učinek sočasnega praznjenja takih ustanov. Raziskave so pokazale, da temu ni tako. Za ljudi, ki so se preselili iz norišnic, so praviloma dobro poskrbeli, imeli so kam iti in streho nad glavo. Le malo jih je končalo na ulici.

Foto: Patricija Stariha

Izkazalo se je, da imajo ljudje brez strehe nad glavo, bivališča, duševne stiske zaradi stresnega življenja, negotovosti. Življenje na ulici, neprestano iskanje zavetja, hrane itn. lahko spravi človeka v paranojo ali pa do tega, da obupa, je do konca potrta (strokovno »depresija«) in podobno. Velja tudi nasprotno, da lahko duševna stiska človeka požene na ulico. A tudi v tem primeru je težko reči, kaj je prej – kura ali jajc' (v času velike noči bi rekli zajc'). Izguba službe, stanovanja, ločitev ali izguba ljubljene osebe, šikaniranje v službi, neizplačevanje plače itn. prav lahko povzročijo oboje – duševno stisko in brezdomstvo – lahko hkrati ali pa zaporedoma.

Ne gre torej za vprašanje, kaj je bilo prej – ali kura ali jajc'. Življenje je včasih zapleteno in ga je težko razplesti. Zadeve se ciklajo in se v krogu ojačujejo. Gre bolj za moralistični preskok (zajc!), zamenjavo dela za celoto. Moraliziramo o uživanju drog, zasvojenosti, duševni »bolezni« ali brezdomstvu, pri tem pa ne pogledamo globlje. Morda predvsem zato, da nam ni treba česa narediti ali celo spremeniti. Dekriminalizacija, dezinstitutionalizacija, aktivno sprejemanje drugačnosti in vključevanje ljudi v družbeno življenje terjajo od nas veliko več poguma, sprememb in bistveno večje skoke v prihodnost.

Tanja San in Anastazia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN:

REKLA MI JE: ODJEBI.
REKLA MI JE: ČAKALA TE BOM.
REKLA MI JE: OPROSTI.
REKLA MI JE: NIKOLI VEČ.
REKLA MI JE: BODI MOJA.
REKLA MI JE: JAZ TI NIČ SLABEGA NOČEM.
REKLA MI JE: LEPA SI.
REKLA MI JE: LAHKO BI TE IMELA ZA SKOZ.
REKLA MI JE: NAŠLA SI BOŠ DRUGO.
REKLA MI JE:
REKLA MI JE:
REKLA MI JE.
REKLA MI JE: ČE BI TAKRAT VSE TO VEDELA, KAR VEM SEDAJ, TEGA
NIKOLI NE BI NAREDILA.
REKLA MI JE: PA NISEM VEDELA...
REKLA MI JE.

ANASTAZIA OM:

REKLA MI JE,
DA FRIZURO BI LAHKO UREDILA
IN NEKAJ NOVEGA SI KUPILA.
REKLA MI JE,
ZAKAJ NE OBLEČEM SE FINO,
DA ŠKORNJI VROČO ME NAREDIJO.
IN DREVO SEM OBJELA.
REKLA MI JE,
DA LAHKO BI LASE NAVILA
IN ZAKAJ NE OBLEČEM KRILA.
REKLA MI JE,
DA ME IMA RADA.
IN DREVO SEM OBJELA.
REKLA MI JE,
DA MI BO POMAGALA
IN OB STRANI STALA.
REKLA MI JE,
DA SAMO JAMRAM,
DA NIČ SE NE ZABAVAM.
IN DREVO SEM OBJELA.
REKLA MI JE,
DA BREZ MENE NE ZMORE,
NE MORE, NE GRE,
ME POGREŠA, DA LAHKO BI,
DA ME SANJA,
ZAKAJ NE BI ŠLI SKUPAJ NA KAVO?
IN DREVO SEM OBJELA.
NIČ NISEM REKLA.

Kraljevi recenzor:

MILAN JESIH: GRENKI SADEŽI PRAVICE, SNG DRAMA IN BALET LJUBLJANA

(Avtorja priredbe: Jan Krmelj in Katja Markič)

Režiser Jan Krmelj je v svoji režiji uporabil več stilov, kar me je sprva malce zmotilo. Eva Jesenovec, Mia Skrbina in Saša Pavlin Stošič so naredile skozi igro vse, kar je bilo v njihovi moči. Trud se jim je poplačal, saj so ga gledalci znali ceniti. Tekst je ludističen. Moč svobodnega jezika, ki ga lahko opazujemo, je dobesečno meso, ki se na začetku rodi ter postane beseda. Resničnost je iluzija, absurd ... človekov jezik se smeji, igra, zaboli ... ljubi in ljubezen je popolnost kot svoboda, tako na odru kot v življenju.

Igranje z besedami, torej z mnogoplastnostjo jezika, je v priredbi in režiji Jana Krmelja večkrat prikazano na humoren, pronicljiv, tudi enoličen način, poudarjen s strani osvajalskih gest in z medosebnimi odnosi. Vse od rojstva do starosti jezik vsakemu drugače služi, z njim pa pravičnost, poštenost, odgovornost in druge moralne vrednote, ki skozi vse generacije ostajajo enake. Smisel njih nam je potreben kot rojstvo in smrt. Za podarjeno vstopnico se iskreno zahvalujem SNG Drami.

Barbara Jozelj

022
KRALJI
ULICE

SLOVO Z NASMEHOM, ARENA STOŽICE

Olimpija se je v Stožicah z zmago proti Zadru poslovila od letošnje Lige ABA, kjer je dosegla 7. mesto. To je bila že peta zaporedna zmaga Olimpije v omenjenem tekmovanju.

Končni rezultat srečanja je bil 90 : 85 za domačo ekipo. Prav z ekipo Zadra so se zmaji merili za končno 6. mesto na lestvici, ki še vodi v evropski pokal, vendar je koš razlika med ekipama odločila v prid Zadržanov.

Srečanje je bilo izredno izenačeno, ekipi sta se izmenjevali v vodstvu, vendar se nobeni ni uspelo odlepiti na večjo prednost. Najprej so za šest povedli zeleno-beli, vendar so jih gostiteljih zelo hitro ujeli in tudi povedli za 10. V nadaljevanju so domači ujeli ritem in se Zadru približali in nato tudi povedli in zmagali. Maloštevilno občinstvo so razburjali sodniki, ki so z nekaj nerazumnimi odločitvami v veliki meri vplivali na potek srečanja, vendar na srečo domačinov ne usodno.

Trener domačih je imel kar nekaj težav s poškodbami, vendar mu je dolga klop omogočila, da je tudi brez pravega organizatorja igre ekipo varno pripeljal do zmage. Prav vsi Olimpijini igralci, ki so stopili na parket, so se uspeli vpisati med strelce, med njimi pa je bil najbolj učinkovit Jordan Morgan s 25 točkami.

Cilj pred sezono, tj. 6. mesto v tej ligi, tako ni bil izpolnjen, vendar po zelo turbulentni sezoni, ki je odnesla tudi vršilca lanskim uspehom Gašperja Okorna ter prinesla nekaj novih obrazov na klopi zmajev, uvrstitev navsezadnje niti ni tako slaba. Petrol Olimpija sedaj vse moči usmerja v Ligo za prvaka, kjer brani domači naslov iz lanske sezone. Kralji se Petrol Olimpiji zahvalujemo za podarjene vstopnice in jim želimo veliko sreče pri lovu na nov državni naslov!

S. P.

KONCERT: LAIBACH, 6. 4., ORTO BAR

Čeprav prihajam iz Nizozemske, sem glasbeno skupino Laibach spoznal že pred devetimi leti, tako sem si, že preden sem prišel v Slovenijo, želel na njihov koncert.

V petek je bil v Orto baru njihov zadnji koncert turnee Zarathustra v letu 2018, ki je bil razprodan.

Koncert se je začel okoli enajste ure s polurnim instrumentalnim introm. Kmalu je na oder prišel starejši gospod, ki je začel brati zgodbo, ki se je ni preveč dobro razumelo zaradi glasne glasbe, ki je vibrirala po celotnem prostoru.

Doživetje tega koncerta je bilo tako celostno, da sem dobil občutek, da sem v vesolju. Psihedelična glasba ter obenem

hipnotične podobe in posnetki, ki so jih predvajali po prostoru, so bili dihi jemajoči. Ne preseneča, da so se ga udeležili ne le Slovenci, temveč tudi Angleži, Nemci, Grki ..., ki so prišli v Slovenijo samo zaradi koncerta.

Želim si, da bi lahko priložil slike, vendar fotografiranje žal ni bilo dovoljeno. Na takšen koncert bi šel takoj še enkrat. Hvala društvu Kralji ulice in Laibach za vstopnice in nepozabno izkušnjo pa tudi Tini za družbo.

Piet

GEORG BUCHNER: DANTONOVA SMRT, MGL

Režiser Aleksandar Popovski je postavil na oder šov v studiu, kjer se odvija kviz na temo francoske revolucije. Sodelujoči revolucionarji strumno odgovarjajo dvema voditeljema – Mirjam Korbar Žlajpah in Milanu Štefetu.

Scenografija in posebni efekti so dodobra izdelani. Dovršena je tudi režija, k čemur je studijsko prispeval tudi Jaka Bombač. V glavni vlogi je DANTON (Matej Puc), ki je igralsko zanimiv in primeren za vlogo. Ta bije zunanji in notranji boj s krvavo francosko revolucijo, preprečeno z mnogimi žrtvami giljotine. Leta 1793 je rojena Jakobinska republika. Vladavino tiransko

ohranja Robespierre (Jure Henigman), ki izdajalce revolucije surovo kaznuje z usmrtitvijo. Danton ni več prepričan v revolucijo, tako da povsem izgubi bitko.

Še enkrat naj omenim režijo oziroma njeno idejo, nad katero sem fasciniran. Igra je ganljiva, pri nekaterih scenah pa je s posebnimi efekti prišla še bolj do izraza.

MGL-ju se zahvalujem za podarjeno karto.

Barbara Jozelj

OCENA: LEPOTICA IN ZVER, SNG DRAMA IN BALET LJUBLJANA

V torek, 27. 3. 2018, smo si v ljubljanski operni hiši, SNG Opera in balet Ljubljana, ogledali predpredzadnji ponovitev na slovenskem odru premierno izvedenega glasbeno-gledališkega dela oziroma opero Lepotica in zver ameriškega minimalističnega skladatelja Philipa Glassa. Glass, za katerega je značilna glasba repetitivnih struktur, je opero Lepotica in zver skomponiral/zložil na izvirno filmsko predlogo francoskega ustvarjalca filmske umetnosti Jeana Cocteauja. Pri tem je ohranil Cocteaujevo filmsko pripoved, libreto v francoščini pa je napisal sam. V ospredju je pravljica zgodba o ljubezni med lepoticco in grdim, živalskim moškim – zverjo. Značajske lastnosti lepoticce, skromnost, sočutje, požrtvovalnost, ji omogočijo, da pristane, da bo ljubila pošast, ki pa je bogata, vplivna, pozorna oziroma je vse tisto, kar si ženska predstavlja kot ideal moškega. Zgodba

govori o preobrazbi moškega, katerega živalskost/divjost se ob ženski umakne in da prednost človečnosti. Lepotica, ki zveri ne vidi v živalski, temveč človeški podobi, spremeni zver, ki je v resnici uklet moški, nazaj v človeka s pomočjo ljubezni. Torej zver postane človek takrat, ko je spoznana za človeka.

Glass se v operi odziva na vizualno podobo in ozračje filma. V glasbi je moč zaznati svet, ki mu pripada zver, in svet, ki mu pripada lepoticca. Okolje lepoticce je izraženo z begajočo glasbo, medtem ko prostor gradu označuje magično-pravljica in svečana melodija. Za poslušalca glasba sicer deluje monotono, a pravzaprav natančno podpira izrečene besede in dane situacije. Izvajalci na odru pred filmskim platnom ustvarjajo razpoloženje filma in v parlandu poskušajo ujeti dialog filmskih igralcev. Scenografija s svojo masivnostjo in hkratno sposobnostjo lebdenja omogoča dramatične

foto: arhiv SNG Opera in balet

spremembe prostorov in situacij; prav tako kostumografija, skoraj vsa v enakih barvah, ne deluje monotono in ne enoznačno. Pod lučjo se črna barva v raznolikih materialih pokaže v več odtenkih. Poleg črne so obleke še v beli barvi, barvi nedolžnosti in čistosti, ter v rdeči barvi, barvi izpolnitve in strasti. Slednji barvi sta vodilni v čustveni in osebnostni preobrazbi glavnih vlog. Pravljica zgodbi s srečnim koncem in njeni sporočilnosti, ki je bila dobro obiskana, smo z lahkoto sledili.

MR

ČAKALNICA, SITI TEATER, 24. 3.

Gledališki projekt v režiji Uroša Fürsta in Dejana Batočanina, ki sloni na tekstu Nejca Gazvode in v katerem nastopata stara znanca malih ekranov pa tudi odrskih desk, se poigrava z idejo medprostora, ki je v bistvu čakalnica za onstranstvo.

Spominja na avlo v srednje razkošnem hotelu, kjer se v več dvigalih prevažajo različni glasniki in glasnice informacij, te pa se kot nekakšni puzzli počasi sestavljajo v celoto.

V navidez prijetnem okolju se torej silom razmer znajdetta mlajši in nekoliko manj mlajši predstavnik človeške vrste, oba predstavljata sama sebe in sta publiki

dobro poznana. Izkaže se, da sta bila nedolgo tega udeležena v prometni nesreči, kdo jo je povzročil, pa je že drugo vprašanje. Paleta čustvenih odzivov, od presenečenja, zanikanja, projekcije do končnega sprijaznjenja s situacijo, če omenim le nekatere, predstavlja dobro izhodišče za zaplet in zanimivo razkritje. Morda bi lahko glede na celoto pripomnila, da je ideja domiselna, izpeljava pa nekoliko manj, čeprav seveda ni moč zanikati nekaterih humornih prebliskov in razmeroma prepričljive igre.

Naj oceno sklenem s stavkom: ah, to naše (moje) pričakovanje. Morda lahko

foto: Urška Boljkovac

pomislike pripišem omenjeni človeški lastnosti ... in po drugi strani dodam, da je predstava razprodana že vnaprej, kar je lahko drug ne pomemben kriterij, zato se je treba za vstopnice kar podvizati. Vabljeni!

MG

KRESLIN ZA(CVETKA)L V CVETLIČARNI

Po skoraj dveh urah potrpežljivega čakanja v polni dvorani je na oder končno stopil gospod s klobukom in črno kitaro ter zapel svoje največje uspešnice.

Po decembrskih bolj mirnih koncertih v Cankarjevem domu je Vlado Kreslin 16. 3. 2018 v Cvetličarni pripravil živahnejšo različico. S svojo karizmo mu je ponovno uspelo napolniti Cvetličarno in dve uri zabavati starostno raznoliko občinstvo. Ničesar drugega nismo niti pričakovali od poeta, ki svojega občinstva nikoli ne pusti ravnodušnega. Skupaj z Malimi bogovi so poustvarjali bluesovske

ritme ob spremljavi kitare, klavirja, harmonike in cimbal. S svojo življenjsko energijo je poskrbel, da so še umirjene pesmi povzročile čustveni vrtljak. Ob »Eni pesmi« nas je ob akordih »Tiste črne kitare« zapeljal po »Cesti« »Z Goriškega v Piran«, da se nam je »Od višine zvrtele«. Manjkale pa niso niti »Nekega jutra, ko se zdani«, »Preko Mure, preko Drave«, »Namesto koga roža cveti« in »Če bi midva se kdaj srečala«. Nenasitna publika je Kreslina še enkrat zvabila na oder in zaključil je s pesmimi iz časov Martina Krpana. »Starih dobrih« viž

foto: Staša Pust

torej ni manjkalo. Če postavimo nekatere tehnične težave ob stran, je publika nadvse uživala in skupaj z »Vladekom« prepevala in čutila.

Saša Strmšnik

VRNITEV »ODPISANE«

Juhu, pa sem z eno nogo že nazaj. Se mi zdi. Vsaj uradno sem, že en mesec. V resnici pa upam, ker so povratki v »resnično življenje« težki. Vse, kar sem dolgo časa premlevala, je treba udejanjiti. Spraviti v obtok.

Ko se mi je zazdelo, da se vračam, sem imela občutek, da me bo razneslo. Kup energije v meni, misli so letele z nesluteno hitrostjo, kar naprej se je nekaj dogajalo, lovila sem ritem in samo sebe ... vmes pa se je pojavila misel »dobri stari časi«. In takoj za tem opozorilna lučka: »To so bili časi, ko se ti je začelo vse podirati.« Tako sem se začela soočati še z občutki, s katerimi se prej nikoli nisem.

Ampak ugotovitev, da so občutja polna, da imajo nek smisel ... uau – tega nisem čutila precej časa, vsaj leto dni. Madona, kako čas hitro teče. Prehitro. Koliko vsega se je vmes zgodilo. Navzven sicer ne zgleda, ampak ogromno. Lepega in manj lepega, predvsem pa grozljivo napornega. Ko sedaj potegnem črto za nazaj, si rečem, da bi morala kaj narediti drugače, nekje vmes ali pa že prej, ker ko nekaj izpustiš, tečeš dodatni krog. Za hip se mi zdi, kot da sem bila na biatlonu. Mislim, da se tam reče kazenski krog. Ja, včasih bi se temu dodatnemu krogu lahko tudi tako reklo. Ampak v bistvu je imel ta dodatni krog pri meni nek drug namen. Dobila sem čas za razmislek, za ugotovitve, da sem lahko predelala, razdelala, sprejela neke odločitve in da grem lahko naprej, v »resnično življenje«. Naporno. Vsaj zame.

Če zdaj pomislim, bi bilo dovolj, če bi poslušala reakcije svojega telesa na vse, kar se mi je dogajalo, že takrat, dobro leto nazaj. Dovolj bi bilo, da bi takrat sprejela odločitev, kakršno koli, ne pa da sem se prepustila vlogi žrtve in butala z glavo v zid. Ne pomaga, zid ostaja, glava pa hudo boli. Bolečine pojenjajo komaj sedaj, ko sem po dodatnem krogu naredila to, kar bi bilo treba že davno tega. Tek na dolge proge mi nikoli ni bil med priljubljenimi disciplinami, zdaj pa sem v resnici tekla maraton. In ker imam raje kot tek zimske športe, sem nekje v podzavesti

Foto: osebni arhiv

vmes prekopila na biatlon, da sem si omogočila ta dodatni krog. Kar je najhuje, sem ugotovila, da nisem niti vedela, da sem tekla maraton, pa niti biatlon. Šele zdaj, ko se približujem cilju in sem vsa izmučena, vidim, kaj sem počela. Prvi preblisk je bil, kako včasih niti znanje ne pomaga, če si ne dovoliš videti, če se ne poslušaš, ker tako v resnici ne vidiš in ne slišiš. In zdaj, ko sem se ponovno srečala sama s seboj, ko sem se začutila, moram sprejeti neke odločitve. Ker si res ne želim več preživljati preživetega, pravzaprav že dvakrat preživetega. Nočem se več preizkušati na tako krut način, ker je mnogo bolje, ko se spet čutim in si dovolim čutiti, se veseliti, si dati duška, vendar, upam, v novi preobleki. Česar mi itak ne bo ravno enostavno vzdrževati. Bo kar treba biti na preži, ker »same od sebe« se običajno zgodijo le slabe stvari, za dobro je treba garati. In tako se začena prodor misli že tako preveč razmišljujoče ženske v nekem čudnem obdobju svojega življenja. Ja, z domnevo, da bodo vsaj misli prijetnejše vsebine, kot so bile do sedaj.

Žanin

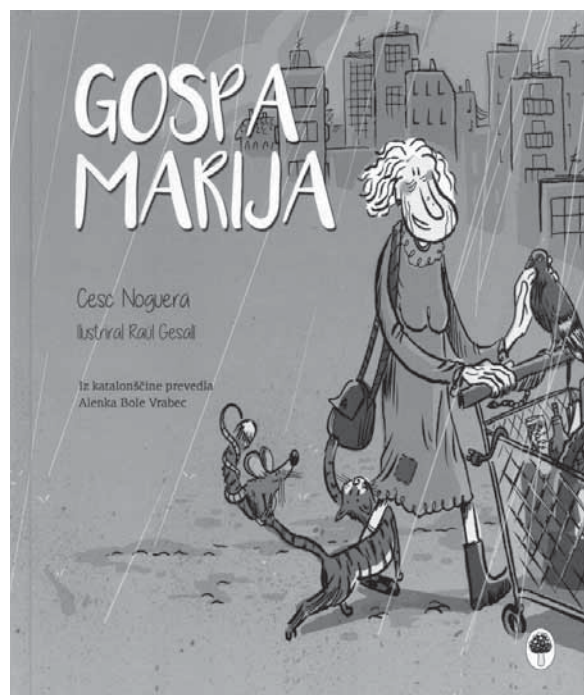
SLIKANICA O BREZDOMKI MARIJI

Pred kratkim sem naletel na slikanico, ki obravnava tematiko brezdomstva. Napisal jo je Katalonec Cesc Noguera. Katalonski avtorji so mojo pozornost vzbudili že pred leti – takrat ko mi je prišla v roke kriminalka Ukradene sence, ki jo je napisal Jaume Cela: knjiga je več kot nenavadna in mi je ostala v lepem, trajnem spominu zaradi drznega prepletanja resničnosti s prav bizarno domišljijo.

Ilustracije v slikanici, ki govori o brezdomki gospe Mariji, imajo vse (razen platnic) značilno rumenkasto ozadje. Marija lepe dneve in noči preživlja na klopici v parku, kjer ji družbo delajo kip generala Butechabe in stoletne platane. Marija ima rada živali, živali pa njo. Tudi glavna skrivnost slikanice, ki nam jo razkrije temnopolta deklica Lucija, ki živi v bližini parka, je povezana z živalmi ...

Izkupiček avtorskih pravic slikanice je namenjen projektu Arrels za pomoč brezdomcem v Barceloni, pod geslom: Nihče naj več ne spi na ulici!

Jurij Kunaver

Naslovna stran slikanice

Izza rešetak:

Gostujoča kolumnistka: Zuzanna G. Kraskova

V ZAPORU ŽIVIM, 2.DEL

Foto: osebni arhiv

V Zavodu za prestanje kazni zaporu za ženske na Igu sem obsojenke vodila skozi nastajanje in urejanje časopisa *Žarek*, nekatere pa sem obravnavala tudi na psihoterapiji. Med njimi je bila Marina s prestajanjem dolgoletne zaporne kazni, ki je danes uglašena, pomirjena dama, ki izžareva samozavest, notranje ravnesje. Tako je danes, pred leti pa je bilo povsem drugače. Dolga leta se je namreč spraševala, ali je zaradi nje in njenih takratnih prijateljev, torej njej podobnim, se pravi, neprilagojenih, res moral umreti človek, pa ne le umreti, zapreti oči in umreti, moral je zgoreti, nekaj časa goreti in šele potem umreti. Do smrti zgoreti ... Strašen spomin, strašna dilema, grozljivo spoznanje, ki terja obvezujoč, neusmiljen odgovor. Zato vprašam Marino, ali je dobila odgovor na tako težko vprašanje.

Marina: »Odgovora dolgo nisem dobila, a po letih terapij, samorefleksije in hudega notranjega treninga sem končno došla – za drugačne, za ljudi z asocialnimi vedenjskimi simptomi in drugimi duševnimi motnjami, zločin predstavlja nadzor, je nekakšna kontrola nad lastnim življenjem, neke vrste samodokazovanje, potrjevanje lažne moči, premoči in prepričevanje svoje vesti v pravilnost lastnega ravnanja. In vse to zaradi tega, ker v ozadju teh oseb ždi duševna poškodba, motnja, ki bi potrebovala nego, zdravljenje, tako kot vsaka druga fizična bolezen. Spoznala sem še eno pomembno dejstvo, in sicer v takšnih, duševno motenih okoliščinah ni mogoče spoštovati življenja, ne svojega, še manj pa življenja koga drugega, zato je zločin zlahka izvedljiv, lahko sprejemljiv in hitro pozabljen. A to le za ljudi, ki imajo v svojem genskem zapisu organsko duševno motnjo – disocialnost. Če nekdo v skupini lumpov, odvisnikov, nasilnežev v genih zapisa nima, ta bo slej ali prej spoznal svoje napake, grehe in divji dnevi mu bodo škodovali, saj ne bodo v sovpadanju z njegovim *notranjim delovanjem*. Ne vem, ali naj temu rečem sreča, usoda ali kazen, ampak osebno sem spoznala, da nisem kriminogena oseba, da posedujem sočutje, da zelo dobro ločim dobro od zla, da se znam ravnati po z družbenim redom določenih pravilih. Zakaj tega pred leti, ko se je zločin zgodil, nisem vedela in uvidela in ali nisem čutila ali preprosto nisem hotela ničesar čutiti, verjetno nikoli ne bom dognala; sicer je res, da sem bila v adolescenci bolj ranljiva in hormonsko nestabilna, zato najbrž tudi uporna, svojeglava, ampak takšni so v obdobju odrasčanja

vsi, zakaj potem vsi ne prestopijo praga etičnega in moralnega kodeksa ...« Zamišljeno me pogleda in obmolkne.

»V obdobju odrasčanja sta poleg genetike vitalnega pomena primarna družina in socialno okolje,« pripomnim, »vendar to ne pomeni, da je treba zvaliti krivdo izključno na starše, šolo ali zunanji svet, naravnost mladostnika je odvisna tudi od postavljanja lastnih vrednot, prioritet in notranje motivacije. Kolikor vem, si vse naštetu ti akceptirala, predvsem pa ponotranjila v zavodu, seveda po dolgem, mukotrnem delu glede soočanja s kaznivim dejanjem in njegovimi posledicami. Kdaj si se odločila, da boš naposled naredila pravi korak, korak naprej v svojem življenju? Je bilo to potem, ko si se soočila s krivdo?«

Marina: »Dolgo sem se soočala z občutkom krivde in vprašanjem – zakaj sem/smo to storila/i, kaj nas je gnalo ... jasnega odgovora nisem dobila, došla pa sem, da so globlje ravni v človekovem umu, preko katerih prideš do spoznanja, zakaj se odločiš tako ali drugače. Ko sem to ugotovila, sem dolgo delala na sebi (nasmeh). Toda najtežje je bilo sprejeti krivdo za smrt tega človeka nase. Še danes me zaskeli, ko pomislim na tisto noč, čeprav je ta misel zdaj lažja kot nekoč in tudi ni več obsesivna, kar je olajšanje, no ... Potem, po dolgem času, nekega dne, nepričakovano, ob delu na zaporskem vrtu, me je spreletelo preprosto spoznanje – Marina, sem si rekla, tukaj v zaporu si, ker služiš kazen za storjeni zločin, ne, odkupiš jo, saj je tvoje življenje zaprto tukaj, da nekaj dojameš: da boš z dobrim delom, s kakovostnim življenjem izrazila rešpekt, spoštovanje do nesrečno umrlega, nekako bo to pomenilo, da tista smrt ni bila zastoj – in čeprav se na prvi pogled zdi absurdno, meni je ta hranilna misel dala moč, veliko moči; tako sem se najprej lotila srednje šole in jo dokončala, potem sem se odločila študirati socialno delo in zdi se mi, da sem uspešna (sem pri koncu tretjega letnika), tako tudi bolje razumem človekovo naravo in njegove napačne odločitve. Delo z ranljivimi skupinami, z marginalci, mi bo v veselje, kajti hoditi po robu je svojevrsten izziv, saj nikoli ne moreš vedeti, kdaj te bo nagnilo čezenj ...«

Izpoved predstavlja primer dobre prakse – primer uspešne resocializacije, ki je bila mučna, je trajala dolgo, a bila uspešna. Z resnično perspektivnim finalom. Je tudi dokaz, da ni tako le v filmih ...

025
KRALJI
ULICE

NAISLABŠE, KAR SE TI LAHKO ZGODI V ŽIVLJENJU ...
KO IMA MUHA ENODNEVNICA SLAB DAN, SVETI PA LE PONOČI.

SALE IZZA REŠETK (ŠT. 026)

SMS KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 068 617 130. VABLJENI K SODELOVANJU!

Pismo Kraljem: MOTIVACIJA BREZDOMSTVA

Spoštovani.

Kdo od nas bi si lahko predstavljal dejstvo, ki sem ga zasledila med nekim treningom, ponoči, na samem, medtem ko sem se pripravljala na nov dan? Stavek, ki je bil sicer izgovorjen v drugem tujem jeziku, bi v prevodu zvenel nekako takole:

»Eno življenje imamo, ki pa ne predstavlja kakšne večje težave, saj je življenje le konstantno ponavljanje faz, kot sta vdih in izdih.«

Tu seveda nisem izločila bitja srca.

Sama se zavedam, da dandanes ni popolnoma nič nenormalnega, da mladi – ne le na področju MOL – kot neodvisni in hkrati nemotivirani s strani pristojnih strokovnih služb ali varnega domačega okolja nimajo ravno zavidljive vizije o varni strehi nad glavo.

Neprofitna stanovanja so v svojem obsegu bolj premalo kot preveč številna.

Dinozaver

RAZVEDRILO

POLDETOVA KRALJEVSKA ŠAHOVSKA UGANKA

Igro začne beli, črnega lahko matira v štirih potezih. Poiščite jih.

Standardni algebrski šahovski zapis: pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Pripravil: JN

Veležki tabola: JN

REŠITVI STA OBJAVLJENI NA STRANI 30.

UGANKA - Premaknite eno vžigalico, da iz števila 910 dobite 100.

Pripravil: Robert Žerjav

LUDSKA KUHNA, SVENSKA KÖTTBULLAR – ŠVEDSKE MESNE KROGLICE

Sestavine za okoli 20–25 kroglic:

25 dag svinjskega mletega mesa,
25 dag govejega mletega mesa,
jajce,
skodelica krušnih drobtin,
večja čebula,
popper in sol,
maščoba za peko,
moka,
brusnični džem,
100 ml sladke smetane in
200 ml jušne osnove ali goveje juhe.

Priprava:

Drobtine zmešamo z mlekom in jih pustimo v posodi 10 minut, da se »napijejo«. Na drobno narežemo čebulo, jo popražimo v ponvi, da porumeni, ter jo dodamo k drobtinam, vmešamo še jajce, meso in začimbe. Z zmočenimi rokami oblikujemo kroglice, jih povaljamo v moki in v ponvi na hitro popečemo z vseh strani. Nato ogenj zmanjšamo in pečemo še 5 minut, vmes kroglice obračamo.

Za omako v kozici zavremo juho, dodamo smetano in pokuhamo. Začnimo z poprom in po potrebi s soljo oziroma po okusu še z nekaj kapljicami sojine omake. Mesne kroglice ponudimo z omako, brusničnim džemom, poljubnimi testeninami in poljubno solato.

Črtomir Clonsky

GIACOMOV FOTO KOTIČEK, PSIHIATRIČNA USTANOVA MOMBELLO

<http://www.giacomodoni.com/persistenze/manicomio-di-mombello>

»Morate videti več, sledite mi,« mi je vodič povedal ob koncu ture po ustanovi. Kar mi je pokazal, me je pustilo brez sape. Pred mano je razgrnil star fotografski album bolnišnice iz fašističnega obdobja. Videl sem nekaj lepih slik oziroma lepe prizore, vse je bilo urejeno, vsaka soba je bila čista. Vse je bilo popolno.

Vpraša: »Ali ste vedeli, da so vse te slike zrežirane?«

Nemudoma te podobe dobijo drugačen pomen. Kar se je prej zdelo popolno, postane vse prej kot to.

Postelje

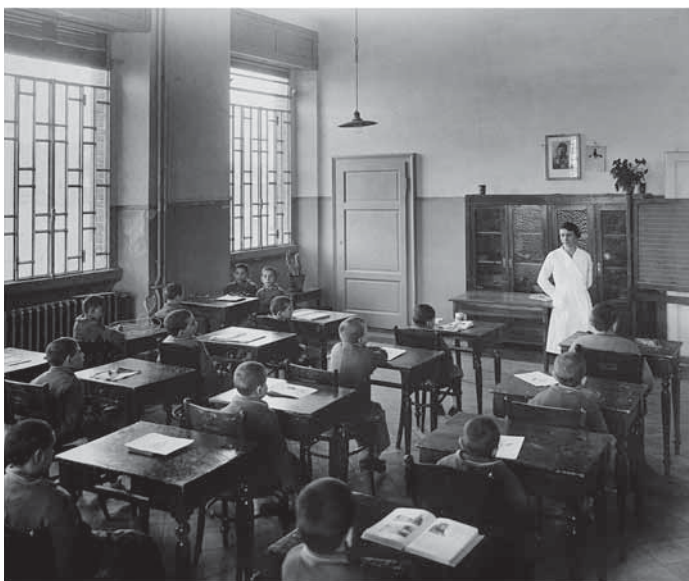

Krojenje

Režim. Propaganda. Spremenjena resničnost. V teh fotografijah so ti pojmi zaživel in mi omogočili prebrati slike na pravi način.

Spreminjanje resničnosti je bila vedno prednostna naloga totalitarnih režimov. In azil je bil idealen kraj za njeno preoblikovanje.

Giacomo Doni

Šola

Skupinska fotografija

BREZPLAČNE PRIREDITVE

KAJ: Mednarodni dan muzejev ICOM – prost vstop v muzej
KJE: Mestni muzej Ljubljana, Gosposka 15, Ljubljana
KDAJ: 18. 5. od 10.00 - 18.00

KAJ: Tomislav Gotovac, retrospektivna razstava
KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, Ljubljana
KDAJ: 4. 4. - 10. 6.

KAJ: Boris Beja, samostojna razstava
KJE: Kulturni center Tobačna 001, Tobačna 1, Ljubljana
KDAJ: 4. 4. - 11. 5.

KAJ: Od atoma do vesolja – Harald Lesch
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, kletna dvorana, Ljubljana
KDAJ: 9. 5. ob 18.00

KAJ: Pravo človekovih pravic – Dr. Klemen Jaklič
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47a, Ljubljana
KDAJ: 22. 5. ob 18.00

KAJ: Razsvetljenska vera v napredek človeškega duha – mag. Marko Ogris
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8, Ljubljana
KDAJ: 14. 5. ob 17.30

KAJ: Druga preteklost – Vinko Möderndorfer
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 7. 5. ob 18.00

KAJ: Pogovor z Milanom Klečem
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 10. 5. ob 20.00

KAJ: Pogovor o knjigi – Šopek Cankarjev pisem iz Slovenskih Goric na Rožnik (100-letnica rojstva Ivana Cankarja)
KJE: Knjižnica Škofljica, Ob pošti 29, 1291 Škofljica
KDAJ: 30. 5. ob 19.30

KAJ: Zaključni nastop udeležencev literarne delavnice Leonore Flis (N. Breznik, Š. Cvajnar, U. Fujs, M. Gostinčar, I. M. Ravnik, T. Rozman, D. Škufca, N. Majcen, S. Meglič, B. Tomšič)
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7, Ljubljana
KDAJ: 10. 5. ob 17.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

NUDIMO:

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOVOVNI ODVOZ, PRAZNIJENJE STANOVANJ, DEMONTAŽA IN MONTAŽA POHIŠTVA, BELJENJE ...
- ČIŠČENJE STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, PO DOGOVORU.

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV
Stara roba - nova raba, Poljanska c. 14, Ljubljana.

PRESELIMO VAS

STARA NOVA
ROBA

POKLICITE: 030/323128 (DELAVNIKI 08.00 – 17.00) WWW.ROBARABA.SI

OGLASNA DESKA

Narava se prebuja, prebudite se tudi vi. Škočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam našli boste lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Poglejte pa si tudi našo ponudbo storitev čiščenja, selitev, likanja, vrtnarjenja itd. Več na www.robaraba.si.

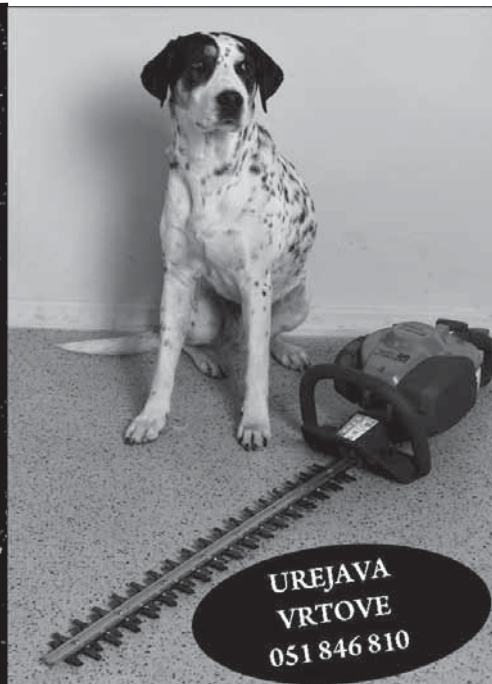
Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Društva Kralji ulice se za donacije zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
- slaščičarni ZVEZDA,
- trgovini SPAR,
- društvu LAJKA za donacijo hrane za pse in mačke,
- Srednji upravno administrativni šoli iz Ljubljane (SUAŠ) za pekarske izdelke,
- Pedagoški fakulteti v Ljubljani za donacijo hrane,
- podjetju RED ORBIT za donacijo piškotov,
- društvu KROG 9 za donacijo živil in
- vsem dobrim ljudem za donacije oblačil, obutve in hrane.

Se priporočamo za naprej.

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

NOVINARJE ZANIMA, ALI BO NAJNOVEJŠI MODEL PAMETNEGA TELEFONA ŠE UJEL ROK ZA KANDIDATURO NA VOLITVAH.

JURIJ KUNAVER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke

		STAROGRŠKI BOG ZDRAVILSTVA (PRI RIMLJANIH ESKULAP)		NAJDRAŽJA VIOLINA NA SVETU	PREBIVALKA TREBNJEGA	NEODLOČEN IZID ŠAHOVSKE PARTIJE	NOMEN EST ----	SANJE (LITERARNO)	BIBLIOTEKA	DOLOČITEV TAKSE OB PREHODU MEJE	OSNOVNO DELO V PEKARNI
		DALJNOGLED ZA OPAZOVANJE ZVEZD									
		SLUŠNA KOŠČICA, PRIRASČENA NA OKROGLO OKENCE									
		LJUDSKO IME ZA KREMEN									
		MESTO NAD ZAHODNO ISTRSKO OBALO						IRSKA REPUBLIKANSKA ARMADA			
		IME LETAL EDVARDA RUSJANA				SIMBOL ZA TELUR	ZADNJA IN DESETA ČRKA ABECEDNE TRDINOV LITERARNI JUNAK (IZ ČRK BESEDE ROVA)				STAR SLOVAN
		ANGLEŠKA PROSTORINSKA MERA (PŘIBLIŽNO POL LITRA)					IME ITALIJANSKE IGRALKE MAGNANI				
PREBIVALCI DOVJEGA NA GORENJSKEM		STEKLENA CEVKA ZA KEMIJSKE POSKUSE	LOVEC, KI SE UDELEŽI POGONA Z BRAKI	BENEDIKTINSKA OPATIJA NA BAVARSKEM	ZIMSKI POJAV NA DREVJU		REMBRANDT VAN ----				
NAŠ PESNIK IN PREVAJALEC (ANTON)							POSTOPEK ČIŠČENJA KRVÍ Z UMETNO LEDVICO	KIŠ (LJUDSKO) ČLAN RIMSKEGA SENATA			
ŠIROK TRAK ZA NOŠENJE BREMENA NA HRBTU, OPRT					OPERNA PEVKA (NORINA) PREBIVALEC ISTRE						KAREL ARHAR
MESO Z VRATU; TUDI OKVIR VRAT						IVAN PRIJATELJ		VELIKO SREČE PRI ŽREBU	JERNEJ KOPITAR MAKEDONSKI PESNIK (KOČO)		
ŠIBAST OBMORSKI GRM Z RUMENIMI CVETOV					UBITI EGIPT. POLITIK (ANVAR EL) TENISAČ NASTASE			MATI BOGA ZEUSA			
MINERAL, KI SE IMENUJE PO AVALI						IZBRANA DRUŽBA				SONČNA DEŽELA NA VZHODU IZ GRŠKE MITOLOGIJE, DOMOVINA MEDEJE IN KIRKE	
AMERIŠKO MOŠKO IME (V BESEDI SNEDA)				LJUDSKA REPUBLIKA		HR. FILMSKI REŽISER (VATROSLAV)					ŠPORTNI ŠAMPION
ITALIJANČENJE				LOJZE DOLINAR		NIKELJ					
SESTAVIL JOŽE PETELIN	HRIBOVJE V ZAHODNI EVROPI					MAKEDONSKO MOŠKO IME (IZ ČRK: SATANA)					

Sestavil: Jože Petelin

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitve šahovske uganke:

1: Sf7+ Kg8, 2: Sh6+ Kh8, 3: Dg8+ Txxg8, 4: Sf7++

Uganaka:

STO

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, knjigo Novi svet - zbirka poezije in proze, DVD-trojček ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Jože Žulič iz Komende, Olga Razpotnik iz Kresnic, Ervin Virant iz Velikih Lašč ter Tone Petak in Milojka Firm iz Maribora.

DREAVLJANSKA ENAKOST

RIŠO I ČRTO: PETER POLJANSKI

BARBARA IN TONE

S Tonetom obušujeva naravo, obenem pa se strinja, da ni nikoli prepozno za »guljenje« gledaliških desk.